

LEIKKAAJAN TUOREET SILMÄT

Tunnevammoja-elokuva kolmen
eri leikkaajan näkökulmasta

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelman opinnäytetyö
Leikkaus
Joulukuu 2011
Markus Aaltonen

Tiivistelmä

Tampereen ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Leikkaus

AALTONEN, MARKUS: Leikkaajan tuoreet silmät:

Tunnevammoja-elokuva kolmen eri leikkaajan näkökulmasta

Opinnäytetyö 45 s. + liitteet (DVD ja käsikirjoitus)

Joulukuu 2011

Mitä tapahtuu kun kolme eri henkilöä leikkaa samasta materiaalista elokuvan täysin itsenäisesti? Kuinka paljon niissä on eroja ja yhtäläisyyksiä ja mistä ne erot ja samankaltaisuudet syntyvät?

Olen Tunnevammoja-elokuvan ohjaaja, toinen käsikirjoittaja ja toinen leikkaaja. Minä leikkaan elokuvasta kokeilumielessä myös oman version. Tutkin tässä kirjallisessa sitä miltä prosessi tuntuu minun näkökulmastani ja vertailen myös Tomi Pietilän ja Benjamin Mercerin leikkaamia versioita omaani. Tutkin sitä, kuinka heidän taustansa, mieltymyksensä, kriittisyytensä ja asenteensa itse elokuvaa ja kuvattua materiaalia kohtaan vaikuttavat lopputuloksiin ja kuinka lähellä se on omaa näkemystäni valmiista elokuvasta.

Pohdin hieman myös leikkaajan roolia elokuvatuotannossa. Pyrin jopa kyseenalaistamaan leikkaajan työn tärkeyttä, jotta löytäisin uusia näkökulmia ja ajatuksia minun omaan ammatti-identiteettiini.

Asiasanat: Tunnevammoja, leikkaajan rooli, leikkausversio, leikkauksen historia

Abstract

Tampere University of Applied Sciences

Degree Programme in Media

Editing

AALTONEN, MARKUS: The Fresh Eyes of a Film Editor:

No Heart Feelings from the perspective of three different film editors

Bachelor's thesis 45 pages + attachments (DVD and the script)

December 2011

What happens when three different people edit a film independently using the same source material? How significant will the differences be and where will the differences come from?

I am the director, co-writer, and one of the editors of No Heart Feelings. As an experiment I cut my own version of the film. In this report I explore what the editing process feels like from my own perspective, and compare my cut to Tomi Pietilä's and Benjamin Mercer's own cuts. I investigate how their background, tastes, criticisms, and attitude towards the footage and film itself affect the final product, and how close that is to my own vision.

I also think about the film editor's role in film production. I even attempt to challenge the importance of a film editor so that I may find new perspectives and thoughts on my own professional identity.

Key words: Tunnevammoja, film editor's role, edit version, history of film editing

Sisällys

1 Johdanto	5
2 Mitä ja kuinka tutkitaan?	7
2.1 Mitä tutkitaan?	7
2.2 Kuinka tutkitaan?	7
3 Mitä on leikkaaminen?	9
3.1 Leikkaamisen lyhyt historia	9
3.1.1 "Ensimmäiset leikkaukset"	9
3.1.2 Rinnakkaisleikkausta ja lähikuvia	11
3.1.3 Montaasi	13
3.1.4 Säännöt on tehty rikottaviksi	14
3.2 Miksi leikkaus toimii?	15
3.3 Motiivi leikata	16
4 Tunnevammoja	17
4.1 Synopsis	17
4.2 Idea elokuvaan	17
4.3 Käsikirjoitus	18
4.4 Kuvaukset	20
4.5 Jälkituotanto	21
4.5.1 Leikkaus	21
5 Kolme eri versiota	24
5.1 Markus – ohjaaja	25
5.1.1 Leikkauksen kulku	25
5.1.2 Leikkauksien syyt	27
5.1.2.1 Esimerkki – kohtaus 15	28
5.2 Tomi – leikkaaja	30
5.2.1 Leikkauksen kulku	30
5.2.2 Leikkauksien erot	31

5.2.2.1	Esimerkki	32
5.3	Ben – ammattilaisleikkaaja	33
5.3.1	<i>Leikkauksen kulku</i>	33
5.3.2	<i>Leikkauksien erot</i>	34
5.3.2.1	Esimerkki	35
5.4	Versio 4.....	36
6	Pitääkö elokuvan leikkaajalla olla tuoreet silmät? ...	38
7	Yhteenvetoa ja oman työn arviointia.....	41
	Lähteet	43
	Liitteet	45

1 Johdanto

Kuva 1. Promootiokuva Tunnevammoja-elokuvasta.

"And so you try as hard as you can to separate out what you wish from what is actually there, never abandoning your ultimate dreams for the film, but trying as hard as you can to see what is actually on the screen." (Murch 1995, 25)

Näin Walter Murch toteaa *In The Blink of An Eye*-kirjassaan (1995). Tämä on juuri se dilemma, jonka ohjaaja kohtaa, kun hän näkee ensimmäisen leikkausversion elokuvastaan. Odotit jotain mahtavaa ja huomaatkin, että monia asioita olisi voitu tehdä paremmin ja kaikkea ei ollut mietitty loppuun asti. Tarkoitus oli tehdä jotain mahtavaa, mutta materiaali kertoo muuta. Ohjaaja hajoaa henkisesti kun elokuva ei näytäkään siltä, miten hän oli sen päänsä sisällä nähnyt. Hän on sokaistunut. Oikeasti hänellä voi yhä olla käsissään avaimet mahtavaan elokuvaan, mutta leikkausprosessi on vielä kesken. Täytyy nähdä mitä siellä ruudulla oikeasti tapahtuu, mutta samalla yrittää pitää kiinni visiostaan.

Miksi tämänkaltaisessa tilanteessa työryhmään pitää tuoda tuoreet silmät, ihminen, jota leikkaajaksikin kutsutaan? Leikkaajahan on tietysti usein mukana jo tuotannon alkuvaiheista lähtien, ainakin suuremmissa elokuvatuotannoissa,

joskus leikkaaja pääsee vaikuttamaan jopa käsikirjoitukseen. Leikkaajan pääasiallinen työ tapahtuu kuitenkin vasta kuvausten jälkeen. Hän ei ole yleensä ollut kuvauksissa, eikä muutenkaan kovin aktiivisesti tekemisissä elokuvan tuotantovaiheen kanssa. Hän ei tiedä mitä kaikkea siihen tällä hetkellä liittyy. Hänellä on apunaan vain käsikirjoitus, kuvaussihteerin muistiinpanot, itse materiaali ja ohjaaja. Tämä murtunut elokuvan ohjaajahan tuntee elokuvan etenkin kuvausten jälkeen kuin omat taskunsa, joten mihin leikkaajaa tarvitaan?

Leikkaajalla on tietysti tietotaito leikkaamisesta, työtehtävästä joka vaatii paneutumista ja tarkkaa ajattelua, mutta joskus myös ohjaajat leikkaavat elokuvansa. Tässä tilanteessa nähdään usein iso ongelma. Puhutaan materiaalisokeudesta, jossa ei enää näe kuin sen mitä oli jo alun perinkin nähnyt, ei löydä kuvastusta materiaalista enää mitään uutta ja tuoretta. Ei näe metsää puilta. Mitä tämä kaikki tarkoittaa ja mitä se merkitsee tekeillä olevalle elokuvalle? Käsittelen näitä asioita ja kysymyksiä tässä opinnäytetyöni kirjallisessa osassa.

Minä toimin Tunnevammoja-elokuvan ohjaajana, toisena käsikirjoittajana ja lisäksi leikkaan elokuvasta myös oman version. Mitä ongelmia syntyy, kun ihminen joka on ensimmäisestä ideasta lähtien ollut projektissa tiiviisti mukana, tekee myös viimeiset valinnat kuvien suhteen? Miten itse näen elokuvan ja kuinka se vaikuttaa lopputulokseen? Tulisiko elokuvasta paljon parempi jos joku ulkopuolinen leikkaisi sen?

Opiskelen leikkausta, mutta olen myös ohjannut paljon, joten olen usein miettinyt näitä kysymyksiä ja olen huomannut, että monet muutkin ovat pohtineet samoja asioita. Tässä opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa otetaan selville, mitä tapahtuu kun kolme eri ihmistä leikkaa Tunnevammoja-elokuvan täysin samasta materiaalista. Olen kouluni aikana ohjannut enemmän lyhytelokuvia kuin leikkannut niitä. Joten fiktion leikkaamisessa minulla on enemmän kokemusta ohjaajan näkökulmasta. Siksi koin sen olevan tärkeää, että pääsen myös kokemaan tämän elokuvan leikkaajan silmin.

2 Mitä ja kuinka tutkitaan?

2.1 Mitä tutkitaan?

Aivan aluksi aion kertoa tarkemmin siitä, kuinka tällaista monimutkaista ja luovaa prosessia, kuin leikkaaminen, aiotaan tutkia ja analysoida.

Dokumentointi ja uskottavuuden pitäminen tulee olemaan suurin haaste tässä tutkimuksessa. Siksi aionkin pureutua myös hieman leikkaamisen historiaan ja perusteisiin. Niitä käsittelemme luvussa kolme.

Sen jälkeen kerron Tunnevammoja-elokuvasta, siitä miten se vuoden sisällä muotoutui aivan jostain toisenlaisesta ideasta valmiiksi käsikirjoitukseksi. Käyn prosessia läpi siksi, koska on tärkeää juuri ymmärtää oma suhteeni elokuvan tarinaan, se kuinka näen sen ja kuinka se vaikuttaa minuun kun itse leikkaan oman version. Sen jälkeen käyn läpi elokuvan tuotantovaiheessa tapahtuneita asioita.

Viides luku sisältää itse analyysivaiheen. Pohdin leikkaajien kanssa käytyjä keskusteluita ja vertailen kolmea eri versiota ja valmista elokuvaa.

Viimeinen luku sisältää tarkempaa pohdintaa saaduista tutkimustuloksista ja pyrin pohtimaan tarkemmin leikkaajan roolia elokuvatuotannossa, juurikin sellaisen leikkaajan, joka vain leikkaa, ei ohjaa, eikä käsikirjoita. Ne tuoreet silmät.

2.2 Kuinka tutkitaan?

On hyvin ongelmallista tutkia luovaa prosessia ja siinä tehtyjä valintoja. Ihmisen pään sisällä tapahtuvia salamannopeita ratkaisuja pitäisi jotenkin jäsentää ja ymmärtää, jotta voimme tehdä johtopäätöksiä saaduista lopputuloksista.

Olemme pyrkinet tutkimaan avoimin silmin näkemäämme ja kokemaamme. On oikeasti tärkeää, ainakin minulle, että tästä tulee olemaan niin itselleni kuin kanssaopiskelijoilleni ja miksei vaikka jo ihan ammattileikkaajille jotakin hyötyä. Ammattilaisleikkaaja Ben Mercer sanoi, kun hänet ensimmäisen kerran tapasin

asian tiimoilta lokakuussa 2010, että häneltä kysytään hyvin usein samaa kysymystä: mitä jos tämän olisi leikannut joku muu? Ben tulee leikkaamaan Tunnevammoista oman versionsa.

Pääasiassa tutkimukseni tulee käsittelemään sitä prosessia, jossa minä (ohjaaja/käsikirjoittaja), Benjamin Mercer (ammattilaisleikkaaja) ja Tomi Pietilä (opiskelija/leikkaaja) leikkasimme kaikki omat versiomme Tunnevammoja-elokuvasta. Tutkimuksessa reflektoin omaa versiotani Benin ja Tomin tekemiin versioihin. Tomi toimii myös elokuvan virallisena leikkaajana ja me leikkasimme lopulta elokuvasta vielä 4. version. Sen teimme Tomin kanssa melko normaalina leikkaaja/ohjaaja-työparina. Tutkimus vaikutti jonkin verran meidän tekotapoihimme, siitä lisää myöhemmin.

Dokumentointi tapahtui niin, että minä ja Tomi pidimme vapaamuotoisia päiväkirjoja. Ben ei pitänyt päiväkirjaa, mutta hän osasi suullisesti haastattelussa kertoa hyvin leikkaustyönsä kulun.

Kun kaikki olivat saaneet omat versionsa valmiiksi, katsoimme ne ja analysoimme niitä Benin ja Tomin kanssa yhdessä. Tämän lisäksi minua ja Beniä haastatteli Nina Forsman, joka myös on leikkauksen opiskelija. Haastattelussa piti olla mukana myös Tomi, mutta aikataulullisista syistä hän ei päässyt mukaan haastatteluun. Puhuimme haastattelussa Benin kanssa kuitenkin myös hänen versiostaan ja monet Tomin ajatukset ovat tulleet minulle selviksi lopullisen elokuvan leikkausprosessin aikana.

Tulen analysoimaan näitä muistiinpanoja ja tehtyä haastattelua. Samalla vertailen niitä omiin ajatuksiini. Tutkin myös valmiita leikkausversioita ja pyrin analysoimaan leikattua kuvaa ja dokumentoitua tekstiä ja ääntä lomittain.

3 Mitä on leikkaaminen?

3.1 Leikkaamisen lyhyt historia

Tässä osiossa aion lyhyesti käydä läpi leikkaamisen historiaa ja pohtia myös, miksi elokuvia yleensä leikataan ja miksi leikkaukset toimivat meille ihmisille vaikka emme normaalisti niin maailmaa katsokaan. Tämä teoriaosuus on tässä kirjallisessa opinnäytetyössä siksi, että lukija oppisi ymmärtämään miksi elokuvia leikataan ja osio toimii samalla myös aasinsiltana minun tutkimukseeni.

Jo elokuvan syntymisen alkuaikoina tekijät halusivat kertoa tai sanoa jotain. Leikkaaminen oli yksi tärkein elokuvan tekemisen työkalu tuoda ja korostaa omaa näkökulmaansa ja mielipidettä. Myös Tunnevammojen eri leikkausversioiden kanssa korostuivat yksilön mieltymykset ja pyrkimykset. Siitä lisää myöhemmin.

Kuva 2. Työläiset lähtevät tehtaasta (*La Sortie des ouvriers de l'usine Lumière, 1895*)

3.1.1 "Ensimmäiset leikkaukset"

Leikkaaminenhan alkoi jo periaatteessa silloin kun Louis Lumière käynnisti filmikameransa vuonna 1895 Lumièren veljesten tehtaassa edessä Ranskassa. *Työläiset lähtevät tehtaasta (La Sortie des ouvriers de l'usine Lumière, 1895)* elokuvassa tehtaassa työskentelevät ihmiset kävelivät työpäivän jälkeen tehdashallin suurista ovista ulos. Louisin piti kuvatessaan päättää milloin on

hyvä hetki käynnistää kamera ja päätti myös milloin kuva katkaistaan.

(Fairservice 2001, 6)

Liikkuva kuva oli jos itsessään 1900-luvun alussa taianomainen ja jopa pelottava asia. Myytin mukaan, Lumièren veljesten elokuvassa, Juna saapuu asemalle, teatteriyleisö joutui pakokauhun valtaan, kun ihmiset luulivat junan tulevan oikeasti heitä kohti.

1900-luvun alun taikurit käyttivätkin leikkaamista usein taikatempuissaan.

Georges Méliès oli illusionisti joka tarinan mukaan kuvatessaan ympäri Pariisia keksi hyppyleikkauksen (jump cut) vahingossa kameran koneiston jumiutuessa kesken kuvaamisen. Hän sai kameran takaisin toimintakuntoon ja jatkoi kuvaamistaan. Méliès huomasi jälkeensä, että kuvassa jonka kohdalla kamera jumiutui, maisema pysyi paikallaan, mutta hevoskärryt vaihtuivat silmänräpäyksessä ruumiskärryyn. Tästä Méliès sai idean käyttää samaa efektiä tempussa josta hän kadottaa itsensä lavalta. Hän projisoi itsensä lavalta mustaa taustaa vasten ja kun kuva leikkaantui, hän katosi lavalta, jäljelle jäi vain musta tausta. Kamera oli kuvannut Mélièsiä ja kun kamera pysäytettiin, hän käveli kuvasta pois. Kamera laitettiin uudestaan käyntiin ja kuvattiin pelkkää mustaa taustaa. Hän käytti samaa menetelmää useissa taikatempuissaan.

(Fairservice 2001, 12 - 13) Méliès teki uransa aikana yli 500 lyhyttä elokuvaa.

Hänen kuuluisin teoksensa on *Matka kuuhun (Le Voyage dans la Lune, 1902)*.

Kuva 3. *Matka kuuhun (Le Voyage dans la Lune, 1902).*

3.1.2 Rinnakkaisleikkausta ja lähikuvia

Leikkaaminen alkoi kehittyä ja enää ei tehty vain yhden kuvan elokuvia. Suurimmat mullistukset eivät tapahtuneet vain Ranskassa ja Amerikassa, vaan myös idästä alkoi kuulua vallankumouksen ääniä. Venäläisillä oli hieman erilaiset lähtökohdat lähestyä leikkaamista kuin amerikkalaisilla. Amerikkalaiset pitivät sitä työkaluna luoda parempia ja jännittävämpiä tarinoita, kun taas venäläiset näkivät sen enemmänkin yhteiskunnallisena keinona tuoda omaa sanomaansa esille.

Amerikassa ensimmäinen joka alkoi ymmärtää leikkaamisen mahdollisuuksia, oli Edwin S. Porter 1900-luvun alussa. Porter oli Mélièsin elokuvien suuri ihailija ja tästä johtuen hän teki itsekin myös omia leikkauskokeilujaan. (Walters, 2002) Porterin kuuluisimpia teoksia on *Life of an American Fireman* (1903), jossa hän käytti kuvatun materiaalin seassa arkistomateriaalia ja loi näiden avulla uudenlaisen tavan kertoa tarinaa. Elokuvassa leikataan vuorotellen palavassa asunnossa odottavaan äitiin ja tämän lapseen ja tulipaloa sammuttamaan tuleviin palomiehiin. Näin hän loi uudenlaisen tavan luoda jännitystä ja odotusta; tekniikkaa kutsutaan rinnakkaisleikkaamiseksi. (The Cutting Edge: The Magic of Movie Editing, 2004)

Kuva 4. The Great Train Robberyn loppukuva.

Myöhemmin samana vuonna Porter teki ehkä tunnetuimman elokuvansa, *The Great Train Robbery* (1903). Leikkaus pyrki sen ajan elokuvissa aina lineaarisesti edeten ajan ja paikan yhtenäisyyteen ja Porter alkoi rikkoa tätä kaavaa. Nyt tarinankerronnan tavoissa alkoi olla jo samanlaisia piirteitä kuin nykypäivänkin elokuvissa. Tässäkin elokuvassa Porter käytti rinnakkaisleikkausta. Elokuvassa oli myös käytetty hyppyleikkauksia ja ristileikkauksia. (Dirks, 1999) Myös elokuvan viimeinen kuva, jossa yksi rosvoista katsoo puolilähikuvassa suoraan kameraan ja ampuu kuudestilaukeavallaan, oli aikanaan hyvin vaikuttava kuva ja sellaista ei oltu ennen nähty. (*The Great Train Robbery*, 1903)

Seuraava joka mullisti elokuvaleikkaamista oli D. W. Griffith, hänen elokuviensa leikkaus oli aikaansa edellä ja samoja periaatteita käytetään yhä nykypäivän elokuvissa lähes sellaisenaan. Hän loi klassisen, niin sanotun näkymättömän leikkaamisen, jossa leikkaukset ovat huomaamattomia ja saumattomia. (*The Cutting Edge: The Magic of Movie Editing*, 2004)

Griffithin tunnetuin ja elokuvakerrontaa suuresti mullistanut elokuva *Kansakunnan synty* (*The Birth of a Nation*, 1915) oli täynnä lähikuvia, kameran liikkeitä, rinnakkaisleikkausta ja takaumia. Elokuva on yli kolme tuntia pitkä ja sen tarina sijoittuu Yhdysvaltojen sisällissotaan. Elokuva sai hyvän vastaanoton

aikanaan ja amerikkalaiset pitivät elokuvan näkemistä kansalaisvelvollisuutena. Se sai myöhemmin kuitenkin myös kritiikkiä osakseen, etenkin rasistisesta otteestaan. Elokuvassa tummaihoiset leimataan pahoiksi, ja elokuvassa on myös virheellisiä historiallisia tapahtumia. Tästä johtuen Griffith leikkasi elokuvasta vuonna 1921 lyhyemmän version josta puuttuivat mm. viittaukset Ku Klux Klaaniin. (Drew, 2002)

1920-luvulla loppupuolella tulivat ensimmäiset äänielokuvat, ja ääni osaltaan muutti taas leikkaamista. Ennen äänielokuvia suurin osa leikkaajista oli naisia, koska leikkaamista pidettiin usein samanlaisena työnä kuin ompelemista. Äänen tullessa mukaan kuvioihin leikkaajan työ muuttui yhä teknillisemmäksi ja tästä johtuen miesleikkaajat alkoivat lisääntyä. Nyt kuvan lisäksi leikkaajan täytyi pitää huoli myös äänestä, ja ääni toi tekijöille uusia ulottuvuuksia kertoa tarinoita. (The Cutting Edge: The Magic of Movie Editing, 2004)

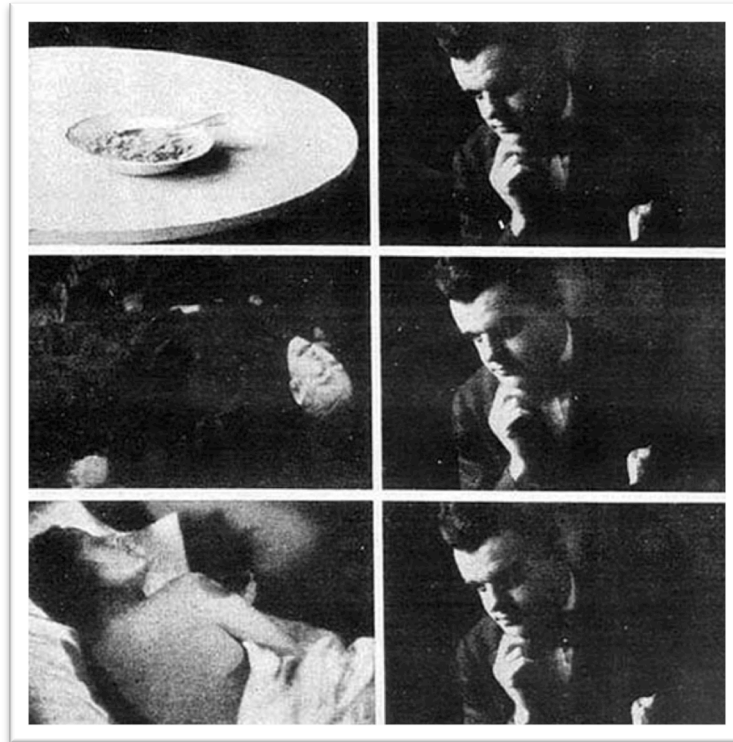
3.1.3 Montaasi

"The crazy Russian start fucking around with images and juxtaposing them and creating different emotional effects" (Tarantino, The Magic of Movie Editing, 2004)

Näin Quentin Tarantino toteaa elokuvaleikkaamista käsittelevässä dokumentissa, The Cutting Edge: The Magic of Movie Editing. Venäläiset erosivat suuresti amerikkalaisesta melodraamasta juuri siinä, että he tajusivat leikkaamisen voiman ja sitä käytettiin paljon neuvostoajan propagandassa. Venäjällä haluttiin myös tallentaa todellista elämää, tähän vaikutti suuresti 1900-luvun alussa meneillään ollut vallankumous. Tekijät halusivat jakaa omia aatteitaan ja tästä johtuen elokuvat olivat usein yhteiskunnallisia. (The Cutting Edge: The Magic of Movie Editing, 2004)

Erilaisesta ajattelutavasta johtuen, Venäjällä syntyikin uusi leikkauskäsite, montaasiteoria. Sergei Eisensteinä pidetään yleisesti montaasiteorian isänä. Montaasi on sarja kuvia, jotka on asetettu rinnakkain niin, että näiden kuvien välinen kontrasti kuljettaa tarinaa eteenpäin katsojan mielessä. On siis kaksi

kuvaa, jotka eivät välttämättä liity toisiinsa mitenkään, mutta kun ne laitetaan peräkkäin, syntyy uusi, kolmas merkitys katsoja mielessä. Katsojan aivot yrittävät automaattisesti yhdistää kuvia ja luoda niistä tarinan mielessään. (Pirilä ja Kivi 2005, 14)

Kuva 5. Kulesovin koe.

Tästä hyvä esimerkki on kuuluisa Kulesovin koe, jossa Lev Kulesov yhdisti leikkaamalla venäläisen miesnäyttelijän lähikuvan kolmeen eri kuvaan. Kulhollinen soppaa, kuollut henkilö ja nainen leikattiin vuorotellen näyttelijän lähikuvaan joka oli aina sama. Koyleisö tulkitse kuitenkin näyttelijän reaktiot erilaisiksi suhteessa vastakuvaan. Soppakuvan kanssa näyttelijä oli nälkäinen, naisen kanssa himokas ja kuolleen kanssa surullinen. Tämän uskotaan johtuneen siitä, että katsojat liittivät omia tunteuksiaan ja kokemuksiaan kuviin ja näin ollen näyttelijän reaktio vaikutti aina uskottavalta. (Wikipedia, 2011)

3.1.4 Säännöt on tehty rikottaviksi

1960-luvun alussa syntynyt Ranskan uusi aalto muutti myös elokuvaleikkaamista merkittävästi. Kun Porter ja Griffith pyrkivät tekemään

leikkaamisesta näkymätöntä ja sujuvaa, ranskalaiset elokuvantekijät taas yrittivät rikkoa Porterin ja Griffithin kehittelemiä ”sääntöjä” jatkuvuudesta ja lineaarisuudesta.

Ranskalaisen ohjaajan Jean-Luc Godardin ensimmäisessä elokuvassa *Viimeiseen hengenvetoon* (*Breathless*, 1960) oli kaikki ranskalaiselle uudelle aallolle ominaiset piirteet. Koko elokuva kuvattiin oikeissa lokaatioissa eikä studiossa, käsivaralta, siinä oli pieni budjetti ja paljon toimintaa. (Rosenblum 1979, 142) Ranskan uudessa aallossa oli kyse nuorten elokuvatekijöiden noususta, eikä niinkään uudesta elokuvagenrestä.

Merkittävintä elokuvassa oli kuitenkin juuri sen leikkaus. Isoin ero perinteiseen leikkaamiseen oli siirtymien puuttuminen. Jos päähenkilö siirtyi paikasta toiseen, se tehtiin usein ilman, että päähenkilö käveli ovesta ulos tai nousi autoon. Ajankulumista ei näytetty katsojalle, vaan hypättiin kylmästi vain seuraavaan kohtaukseen. Usein myös kohtauksen/kuvan sisällä saatettiin hypätä ajassa eteenpäin, repliikistä toiseen tai toiminnosta toiseen. Näitä leikkauksia kutsutaan hyppyleikkauksiksi. (Rosenblum 1979, 143)

Hyppyleikkauksia oltiin nähty ennenkin elokuvissa, mutta Godard vei leikkaamisen ääri rajoille. Nykyään samaa tyyliä käytetään usein elokuvissa tehokeinona perinteisen leikkaamisen rinnalla.

Vuosikymmenten saatossa leikkaamisen rytmi on nopeutunut, samalla kun katsojien kuvien lukukykykin on parantunut. Usein puhutaan MTV-sukupolvesta (Music Television), se on sukupolvi joka on kasvanut musiikkivideoiden ja tv-mainosten parissa. Kyseisissä medioissa käytetään usein hyvin nopeatempoista leikkaamista ja sama on yleistynyt myös tämän päivän elokuvissa. (The Cutting Edge: The Magic of Movie Editing, 2004)

3.2 Miksi leikkaus toimii?

Ihminen herää aamulla, syö aamupalaa, menee töihin, tulee illalla kotiin, syö päivällistä, katsoo televisiota, pesee hampaansa ja menee nukkumaan. Kaikki tämä tapahtuu ilman hyppyjä ajassa tai paikassa. Kaikki tapahtuu tässä ja nyt

yhtäjaksoisesti sekunti kerrallaan. Miksi me sitten kuitenkin katsojina pystymme katsomaan elokuvissa olevia leikkauksia joissa hypitään paikasta ja ajasta toiseen?

Se, että elämä etenee kronologisesti ja taukoamatta, on tietysti totta, mutta se miten käsittelemme ympäröivää maailmaa ei toimi niin yksinkertaisesti. Murch kertoo kirjassaan, että ohjaaja John Huston eräässä haastattelussa käski haastattelijaa katsomaan katossa olevaa lappua ja sitten takaisin häneen. Huston pyysi haastattelijaa kertomaan, että mitä hän juuri äsken teki, hän räpäytti silmiään. Kun hän katsoi lappua, silmät räpsähtivät ja kun hän katsoi takaisin Hustoniin, silmät räpsähtivät, ne ovat kuin leikkauksia elokuvassa. (Murch 1995, 61)

Ihminen tallentaa ja järjestelee tietoa päähänsä tällä tavalla. Ihminen katsoo hetken jotakin objektia ja käsittelee sen aivoissaan, kun asia on havaittu ja ymmärretty, hän jatkaa eteenpäin seuraavaan asiaan. Ihminen ei pysty käsittelemään kaikkea näkemäänsä ja kokemaansa, joten hän valikoi ja rajaa asioita jotka herättävät hänen huomionsa ja mielenkiintonsa eniten, niin kuin leikkaajakin tekee. Näin ollen kun istumme pimeässä elokuvateatterissa ja koemme kankaalla esitettävän tarinan, se tuntuu hyvin tutulta kokemukselta, koska niin me maailmaa katsomme. (Murch, 61 - 63)

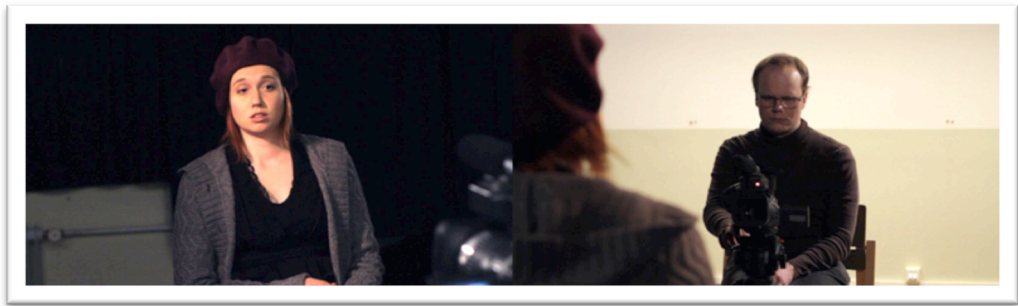
3.3 Motiivi leikata

Raapaisin elokuvaleikkauksen historiaa ja teoriaa. Toivon, että tämän kirjallisen opinnäytetyön lukijalla on nyt parempi käsitys siitä mistä leikkaaminen sai alkunsa ja mitä se on tänä päivänä. On tärkeää myös ymmärtää se seikka, että jokaisella aikaisemmin mainitsemani leikkaamista mullistaneella elokuvantekijällä oli aina jokin oma henkilökohtainen motiivi ja halu kertoa jotakin muille ihmisille. Tunnevammoja ja sille tehty kokeilu eivät olleet poikkeus. Kolme erilaista ihmistä leikkasivat elokuvasta oman näköisensä, ja omilla valinnoillaan he halusivat kertoa jotakin itselle tärkeää.

4 Tunnevammoja

4.1 Synopsis

Rakkaudessa pettynyt Pekka menee kansalaisopiston elokuvakurssille, oppiakseen ilmaisemaan itseään paremmin. Kurssilla hän tapaa Johannan, joka haaveilee elokuva-alan opinnoista. Yhdessä he alkavat tehdä kurssitehtävää, joka on lyhytelokuva tunteesta nimeltä rakkaus. Kurssin opettaja Jorma yrittää opettaa nuorelle parille mitä rakkaus oikeasti on. Eikä se ole ainakaan mitään helvetin lintujen kuvaamista.

Kuva 6. Pekka kuvaa Johannan haastattelua.

4.2 Idea elokuvaan

Kirjoitin ensimmäisen synopsiksen syksyllä 2009. Tarina oli silloin hyvin erilainen. Minulla oli pääasiallisena ajatuksena tehdä elokuva autistisesta ihmisestä ja nimenomaan halusin käsitellä elokuvassa autistisen ihmisen rakkauselämää. Tämä oli siis lähtökohta, mutta hyvin pian tarina kuitenkin alkoi kulkemaan toiseen suuntaan, pois autismista ja enemmän kohti rakkautta ja sen vaikeutta.

Olen pitänyt aina rakkautta käsittelevistä elokuvista ja noin muutenkin rakkaus teemana on aina kiinnostanut minua, ehkä sen takia, koska se on niin subjektiivinen asia ja mitään absoluuttista totuutta siitä ei ole olemassa. Kaikki kuitenkin sitä joskus tulevat kokemaan jossain muodossa, täysin eri asia on sitten se miten sitä kukin käsittelee tai ilmaisee.

4.3 Käsikirjoitus

Ensimmäisen käsikirjoitusversion kirjoitin Arto Koskisen pitämällä fiktion käsikirjoitus 2-kurssilla keväällä 2010. Käsikirjoitus sai jo tuolloin työnimekseen Tunnevammoja. Tällöin autismi oli lievennetty aspergeriksi, autismin lievemmäksi muodoksi. Elokuvan päähahmo alkoi syntyä pikkuhiljaa ja hänen nimensä oli jo tuolloin Pekka. Pekka oli yksinäinen ja erilainen mies, hän halusi olla normaali ja saada rakkautta osakseen. Hän piiloutui kotiinsa rakentamaan pienoismalleja ja oli salaa ihastunut naapurissa asuvaan Marjaan. Elokuvan perusajatus oli, että vaikka Pekalle oli diagnosoitu syndrooma jonka takia hänen tunne-elämänsä on hyvin vajavaista, elokuvan lopussa hän kuitenkin voittaa pelkonsa ja kertoo Marjalle todelliset tunteensa.

Käsikirjoituksessa oli kuitenkin paljon ongelmia. Isoin ongelma oli juuri Pekan diagnoosi, ja sen kanssa joutui elämään koko ajan kun kirjoitti uusia versioita. Lopulta luovuin siitä kokonaan ja päätin, että Pekka on luonteeltaan vain sellainen. Hän ei uskalla puhua eikä kertoa tunteistaan. Sain paljon palautetta eri tahoilta ja tarinaa vietiin tässä muodossa eteenpäin monta kuukautta, kuitenkin vain versioon 1.3 asti.

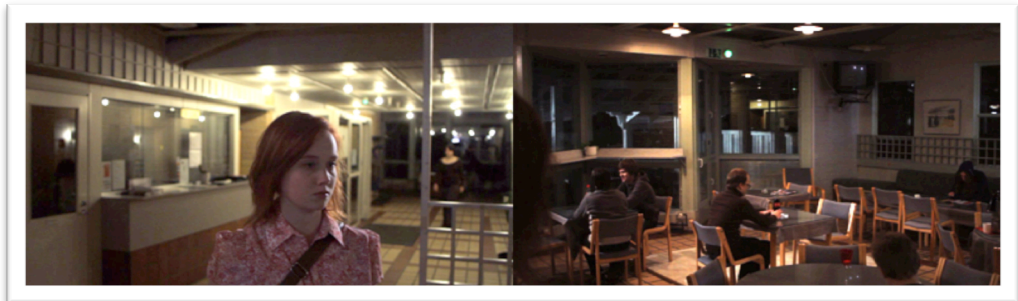
Juuri ennen kesäloman alkua toukokuussa 2010 istuin alas Ulmasen Jonin kanssa, joka oli tuolloin jo kiinnitetty elokuvan kuvaajaksi. Mietimme käsikirjoitusta ja sen ongelmia. Rupesimme miettimään koko hommaa aivan uusiksi ja Jonilta tuli hyviä ideoita. Puhuimme paljon Jonin kanssa koulustamme ja sen ihmisistä. Siitä lähti idea kansalaisopistosta ja siellä järjestettävästä videokurssista. Hahmo ja hänen ongelmansa pysyi melkein täysin samana, mutta kehys ja tapahtumapaikka muutettiin aivan toiseksi.

Olin menossa kesäksi töihin Helsinkiin ja otin tehtäväkseni kirjoittaa minun ja Jonin ideoiden pohjalta täysin uuden version. Sain heinäkuun lopulla 2.0 version valmiiksi. Lähetin sen Jonille ja parin viikon päästä istuimme Helsingin päässä alas ja kävimme sen läpi. Ideoimme parisen tuntia uutta versiota ja Jonilla oli taas paljon hyviä ajatuksia. Lopulta päädyinkin pyytämään Jonia

kirjoittamaan seuraavan version, näin Jonista tuli Tunnevammojen toinen käsikirjoittaja.

3.0 versio valmistui syyskuussa 2010 Joni Ulmasen toimesta. Tarina alkoi olla jo lähellä lopullista muotoa. Joni kirjoitti vielä meidän keskustelumme pohjalta 4.0 version ja minä kirjoitin itse 5.0 version, joka valmistui lokakuun lopussa 2010. Tässä vaiheessa isoimmat ongelmat olivat hahmojen motiiveissa. Miksi he tekevät niin kuin tekevät elokuvassa? Jonin oli tarkoitus juuri parantaa versioon 6.0 elokuvan dramaturgista rakennetta ja kasvattaa jännitettä. Hän keskittyi enimmäkseen juuri Pekan ja Johannan (ennen Marja) välien selvittelyyn ja kristallisoi heidän motiivejaan. Jorma jäi tässä versiossa liikaa taka-alalle ja elokuvasta katosi särmä.

Pitkien keskusteluiden jälkeen päätimme Jonin kanssa, että seuraava versio, 7.0 olisi jonkinlainen hybridi 5.0 ja 6.0 versioista. Käsikirjoitusta viilattiin vielä paria viikkoa ennen kuvauksia. Kuvauksiin mentiin 7.2 versiolla.

Kuva 7. Johanna katsoo Pekkaa kahviossa.

Tutkimuksen kannalta oli tärkeää pitää käsikirjoituksessa mukana kolme keskeistä hahmoa. Kaksi näistä kolmesta hahmosta, jotka ovat olleet alusta asti mukana, ovat Pekka ja hänen ihastuksensa kohde Johanna. Uusi hahmo on elokuvakurssia vetävä Jorma, joka toimii elokuvan antagonistina. Käsikirjoituksesta tuli 31 liuskaa pitkä. Pituus oli haaste, mutta sekin oli tutkimuksen kannalta erittäin tärkeää, että tarinalla oli tilaa hengittää ja leikkauspöydässä oli varaa ja vaihtoehtoja.

4.4 Kuvaukset

Kuvaukset olivat 23.1.2011 – 10.2.2011 ja kuvauspäiviä oli yhteensä 14. Kuvausrytmi oli todella tiukka ja alun perin olinkin suunnitellut, että säädetään valoja vähemmän ja kuvataan enemmän, keskitytään olennaiseen. Elokuva kuvattiin onneksi lähes kokonaan yhdessä lokaatioissa, Voionmaan opistolla Ylöjärvellä. Tämä toi paljon vapautta ja helpotti meidän raskaita päiviä. Meillä oli noin 240 kuvaa ja kuvauspäivät olivat pitkiä, noin 10 – 12 tuntia.

Kuvien juokseva numero olikin 519 kun kaikki kuvat olivat purkissa, eli kamera oli käynyt 519 kertaa kuvausten aikana. Materiaalia oli siis paljon. Tutkimuksen kannalta tämä oli tietysti hyvä asia, mutta samalla myös hyvin haastavaa. Ben sanoikin meidän katselun jälkeen, että jos ja kun tämän kaltaisia tutkimuksia, joissa leikataan eri leikkausversioita, tullaan tekemään tulevaisuudessa, niin lyhyempi elokuva olisi loppupeleissä parempi tutkimuksen kohde.

Elokuva oli tarkoitus tehdä mahdollisimman pienellä kalustolla. Se kuvattiin kokonaan Canonin 7D digitaalisella järjestelmäkameralla ja käsivarakahvoilla. Valoissa käytettiin pääasiassa pieniä LED-paneeleja ja kahta Kino Flo-valoa. Ulkokohtauksissa käytimme kahta isompaa valoa, mutta muuten pyöriteltiin vain muutamaa valoa aina kerralla. Käytimme usein hyödyksi myös luonnonvaloa ja lokaatioissa jo olemassa olevaa valoa, kuten katto- ja pöytälamppuja.

Minulla oli ohjaajana alkuperäinen suunnitelma se, että kuvataan paljon erilaisia ottoja. Kokeillaan ja irrotellaan, jotta saadaan aikaan mahdollisimman paljon eri vaihtoehtoja. Tässä tehtävässä suoriuduin hyvin heikosti. Ottoja oli paljon, mutta niissä ei ollut tarpeeksi variaatiota, näyttelijöiden ulosanti oli hyvin samankaltaista eri ostoissa. Tästä puhuimme myös Benin kanssa meidän haastattelussamme. Olimme kuvanneet liikaa ja käyttäneet materiaalia väärin asioihin. Jos olisin rohkeasti vain kokeillut erilaisia ratkaisuja, olisi tutkimusosuus voinut olla vielä hedelmällisempi. Erilaisia kohtauksia kuitenkin riittää ja olimme kuvanneet niitä monista kuvakulmista. Tämän ansioista jokaisessa versiossa kohtauksia oltiinkin rakennettu eri tavoilla.

Suuresta työmäärästä ja raskaista päivistä huolimatta kuvauksissa säilyi rento tunnelma ja Tunnevammojen kuvaukset olivat ehdottomasti hauskimmat kuvaukset, joissa olen koskaan ollut. Meillä oli loistava kuvausporukka ja kaikki uskoivat elokuvaan. Tätä edesauttoi tietysti minun ja Jonin hyvä käsikirjoitus ja se, että myös me uskoimme päivä päivältä enemmän elokuvaan. Uskallan väittää, että se näkyy jollain tasolla myös valmiissa elokuvassa.

4.5 Jälkituotanto

Käyn lyhyesti myös elokuvan jälkituotantoa läpi, mutta vain leikkausprosessin kautta, koska en pidä oleellisena sitä, että kertoisin äänisuunnittelusta tai musiikkien teosta tässä kirjallisessa. Jälkituotanto alkoi oikeastaan jo tutkimusvaiheen ohella, vaikka aluksi tarkoitus oli pitää ne erillään. Näin elokuvan jo leikattuna ja aloin nähdä mihin suuntaan se on menossa.

4.5.1 Leikkaus

Valmiin elokuvan piti käsikirjoituksen mukaan olla noin 30 minuuttia pitkä. Kuvattua materiaalia tulee yleensä noin 10-kertainen määrä lopulliseen pituuteen nähden. Tässä tapauksessa materiaalia oli noin 8 – 9 tuntia. Sitä oli siis paljon ja jo niiden synkkaaminen oli iso urakka Tomille. Aluksi kuvattu materiaali siis toimitettiin Tomille, hän synkkasi kaiken ja teki minulle ja Benille valmiit projektipaketit, joista pystyimme aloittaa suoraan leikkaamisen. Aluksi tietysti jokainen kävi materiaalin yksinään läpi ja analysoi sitä.

On harhaluulo, että suurin osa leikkaajan ajasta menee itse leikkaamiseen. Oikeasti leikkaajan aika kuluu juuri materiaalin tutkimiseen ja analysoimiseen. Leikkaajan pitää löytää kaikki mahdolliset ”polut” materiaalista ja mitä enemmän materiaalia on, sitä enemmän siihen pitää tutustua. (Murch 1995, 4)

Tomin tekemä esityö piti ottaa myös huomioon tutkimuksessa. Normaalisti leikkaaja joutuu käymään materiaalia läpi jo synkkausvaiheessa. Se on

kuitenkin hyvin systemaattinen työvaihe eikä siihen sisälly kovinkaan paljon luovaa työtä, se vaatii enemmänkin vain teknistä ja tarkkaa työskentelyä.

On kuitenkin selvää, että jo synkkausvaiheessa leikkaaja luo jonkinlaisen kontaktin materiaaliin, ja se voi vaikuttaa hänen ajatteluunsa materiaalista. Hän väistämättä alkaa arvioida sitä jo silloin. Leikkaaja reagoi materiaalin jo silloin kun hän käy sitä nopeasti läpi synkatessaan. Myöhemmin hän tietysti tulee palaamaan siihen ja käy sitä vielä analyttisemmin läpi. Elokvasta siis leikattiin kolme eri versiota ja tämän jälkeen leikkasimme Tomin kanssa yhteistyössä 4. version.

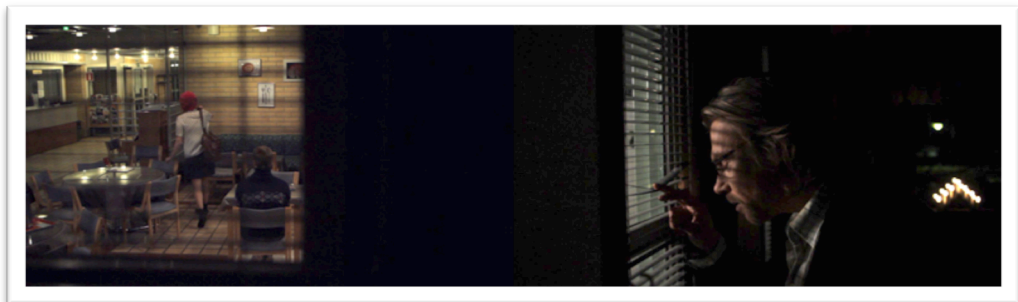
Tutkimusosuudesta oli meille suuri apu siihen, että saimme paremman käsityksen siitä mihin materiaali venyy. Huomasin kuitenkin hyvin nopeasti, että siitä on myös haittaa ja se on pienoinen rasite. Aloimme tekemään uutta versiota Tomin yksin tekemän version pohjalta. Se ei ollut kovinkaan hyvä ratkaisu, koska hän oli leikannut elokuvan aivan eri tavalla kuin minä ohjaajana olin sen nähnyt. Nyt kun olin leikannut elokuvasta myös oman version, en osannut katsoa kohtauksia ollenkaan siten kuin Tomi oli ne leikannut. Ne tuntuivat vain vääriltä. Siitä tuli hyvin raskasta, etenkin Tomille, koska aloimme lopulta kopioimaan kohtauksia suoraan minun leikkausversiostani.

Aina kun minua hämäsi jokin kohtaus Tomin versiossa, vertasimme sitä minun versiooni ja teimme kompromissin. Joskus emme kuitenkaan löytäneet oikeaa ratkaisua Tomin version kautta, joten päätimme ottaa kohtauksen minun versiostani sellaisenaan. Toisaalta oli hyvä, että olimme Tomin kanssa leikanneet elokuvaa aivan eri tyylillä, pystyimme heti näkemään erot ja vertailemaan niitä, mutta kädenvääntäminen oli hyvin raskasta. Jos elokuvaa oltaisiin alettu leikkaamaan heti alusta alkaen siten, että olisimme puhuneet Tomin kanssa tarkkaan siitä, mikä elokuvan tyyli tulee olemaan, niin tältä oltaisiin vältytty.

Lopulta Tomi turhautui ja hänellä oli myös työkiireitä, joten hän jättäytyi aivan viimeisissä versioissa taka-alalle ja minä hoidin jälkituotannon yksin loppuun. Leikkasimme Tomin kanssa yhdessä versioon 5 asti, ja sen jälkeen tein vielä kaksi versiota. Lopullinen leikkausversio oli 7.

Pidimme 5. version kohdilla myös koekatselmuksen jonne tuli koulun opiskelijoita katsomaan ja analysoimaan elokuvaa. Olin tehnyt katselua varten kyselylomakkeen, jossa kyseltiin olennaisia kysymyksiä elokuvan tarinasta. Näin varmistumme, että kaikki ymmärtävät mitä elokuva yrittää kertoa. Palaute oli pääasiassa hyvää ja ihmiset ymmärsivät elokuvan. Eniten negatiivista palautetta saivat Mika ja Liisa. He olivatkin sivuhahmoja ja heidän kuvionsa eivät tulleet täysin selviksi katsojille. Versiossa 6 – 7 tiputinkin Mikaa ja Liisaa pois. Otin heiltä pois repliikkejä ja poistin kokonaisia kohtauksia.

Lopullinen versio pysyi kuitenkin melko uskollisena käsikirjoitukselle, joitakin pieniä nyansseja tiputettiin pois, koska ne sekoittivat liikaa katsojaa ja veivät heidän ajatuksiaan liian kauas itse tarinasta. Kuva lyötiin lukkoon maaliskuussa 2011. Elokuvan lopullinen pituus on 55min 12s.

Kuva 8. Jorma vakoilee Pekkaa ja Johannaa.

5 Kolme eri versiota

Tunnevammoja-elokuvasta leikattiin siis kolmen eri ihmisen toimesta kolme eri versiota täysin samasta materiaalista ja kaikki leikkasivat Final Cut Pro -leikkausohjelmalla. Minä, Tomi Pietilä ja Ben Mercer leikkasimme kaikki omat versiomme siten miten näimme sen parhaiten palvelevan tarinaa ja siten mikä on oleellista tarinalle ja elokuvan tyylille. Annoin ohjaajana Tomille ja Benille myös neljä ohjenuoraa sähköpostin välityksellä:

1. Pitäkää elokuva alle 30-minuuttisena.
2. Pitäkää Pekka päähenkilönä.
3. Tehkää Jormasta sympaattinen, mutta pitäkää hänet kuitenkin "pahiksena".
4. Lopussa pitäisi tulla ilmi, että Jorma uskoo rakkauteen niin kuin Pekkakin.

Heidän ei ollut pakko noudattaa näitä ohjeita, ne olivat vain ohjaajan toivomuksia ja kaikki näistä eivät olleet välttämättä edes mahdollisia.

Tämä luku on kirjallisen opinnäytetyön pääasiallinen tutkimusosuus ja sisältää pääasiassa minun omaa pohdintaani. Osa tekstistä on syntynyt myös käytyjen keskusteluiden ja nauhoitetun haastattelun kautta.

Elokuvan lopulliseen leikkaukseenhan vaikuttavat monet tekijät. Jo se vaikuttaa suuresti kuinka ongelmallista materiaali on. Tietysti pyrimme tekijöinä kaikin keinoin välttämään ongelmia, mutta aina ei kuvauksissa vain tule otettua kaikkea huomioon. Ihannetilanne jo ihan tämän tutkimuksenkin kannalta olisi se, että voi keskittyä tarinan kertomiseen. Eikä joutuisi koko ajan peittelemään käsikirjoituksessa tai materiaalissa olevia ongelmia.

Myös leikkaajan oma maailmankatsomus ja tausta tuovat aina jonkinlaisia eroja leikkaukseen. Joku leikkaaja pitää jotain toista ottoa parempana kuin toinen leikkaaja. Joku ilme tai ele joka tuntuu toisesta aidommalta, koska hän on tottunut näkemään ihmisten naamoilla juuri tietynlaisissa tilanteissa tietynlaisia ilmeitä ja eleitä. Myös kriittisyydessä materiaalia kohtaan voi olla eroja. Etenkin

juuri Benin kohdalla, koska hän on leikannut työkseen jo monta vuotta. Hän tietää nopeammin mikä oikeasti toimii ja mikä ei.

Kuva 9. Pekan, Mikan ja Liisan apinaharjoitus.

5.1 Markus – ohjaaja

5.1.1 Leikkauksen kulku

Minä siis leikkasin elokuvasta version ohjaajan taakka harteillani. Luulen, että minulla oli vaikeinta leikata omaa ”kullannuppuani”. Sokeuduin helposti ja tuoretta ajattelua oli vaikea pitää yllä. Kuten jo johdannossa mainitsin, ohjaaja yrittää usein pitää kiinni omasta visiostaan niin lujaa, ettei näe mitä hänellä oikeasti on edessään.

Minun oli tietysti vaikea suhtautua tähän kuin mihin tahansa projektiin, jossa olen ohjaajana ja leikkaajana. Taustalla oli koko ajan tämä tutkimus ja jo se vaikutti minun ajatteluuni. Pysin kaikin keinoin päästämään siitä taakasta ja olemaan ne tuoret silmät. Se ei välttämättä ollut huono asia, että ajauduin olemaan koko ajan laatikon ulkopuolella, enkä tehnyt asioita niin sinisilmäisesti.

Aloitin oman leikkaustyöni 15.2.2011 kun kuvauksista oli kulunut noin viikko. Tauko oli liian lyhyt, ja tiesin sen jo ennen kuin olin edes istunut materiaalin ääreen. Tomihan oli tehnyt minulle ja Benille jo valmiin paketin, joten periaatteessa alkuun lähtemisen ei pitäisi olla ongelma. Materiaali oli järjestelty kohtauksittain ja kuva ja ääni oli synkattu valmiiksi. Minulla oli myös se etu, että olimme Joni Ulmasen kanssa käyneet materiaalia jo melko tarkkaan läpi

kuvausten aikana. Minun ei oikeastaan tarvinnut tutkia materiaalia kovinkaan tarkkaan, tiesin jo nyt mitä kaikkea sieltä löytyy.

Minulle alkoi valjeta kuitenkin hyvin nopeasti, että tämä tulee olemaan erittäin vaikea prosessi. Huomasin usein ajattelevani, että olisi vain helpompaa antaa jonkun toisen tehdä tämä työ puolestani. Se tiedon määrä joka oli kuvauksista ja materiaalista tullut, sekoitti liikaa ajatuksia, ja myös tieto siitä, että joku muu leikkaa samasta materiaalista, sai mieleni harhailemaan.

Sain lopulta kasattua ajatukseni ja aloin tekemään ensimmäistä raakaa koostoa elokuvasta. Leikkasin kuitenkin aluksi liian valmiita kohtauksia. Tämä johtui siitä, että näin elokuvan liian kirkkaasti valmiiksi leikattuna mielessäni ja lähdin heti kulkemaan sitä kohti. Jossain vaiheessa kuitenkin aloin yksinkertaistaa kuvakerrontaa ja yritin päästä nopeammin loppuun, jotta näkisin mahdollisimman pian miltä elokuva näyttää kokonaisuutena. Leikkasin koostoa kuusi puolikasta työpäivää.

Varsinaisen leikkaamisen ohella hain demomusiikkia, jolla pyrin löytämään elokuvaan haluamaani tunnelmaa. Joni kävi myös usein katsomassa leikkaamiani kohtauksia ja kommentoi niitä. En antanut hänen vaikuttaa liikaa tekemiini ratkaisuihin, mutta me olimmekin usein samaa mieltä siitä miten olin kohtaukset leikannut. Keskustelimme kuitenkin paljon siitä mitä meillä on käsissämme, ja se helpotti jonkin verran minun leikkausprosessiani. Me molemmat olimme alusta asti nähneet elokuvan hyvin samanlaisena, joten sinällään tässä tapauksessa ei ollut kyse tuoreesta ajattelusta. Vahvistimme vain omia mielipiteitämme ja ajatuksia elokuvasta, haimme varmuutta elokuvan toimivuudesta toisiltamme. Kun olin saanut kooston valmiiksi, sen pituudeksi tuli 1 tunti ja 2 minuuttia.

Olin laittanut jo kahteen kohtaukseen demomusiikkia, mutta nyt käytin kokonaisen päivän pelkkien musiikkien lisäilyyn. Laitoin musiikkeja pelkän intuition varassa sellaisiin kohtauksiin, joissa pidin niitä tarpeellisina, ja

demomusiikkien valinta sujui mutkattomasti. Osat kohtauksista ovat tietysti valmiiseen leikkaukseen lyhentyneet ja joitakin kohtauksia on poistettu kokonaan joissa musiikkia oli. Musiikkien laittamisen jälkeen katsoin kooston useaan otteeseen ja näytin sen myös tuottaja Hannele Survolle, äänittäjä/äänisuunnittelija Jesse Soinille ja säveltäjä Jarkko Hietaselle. He eivät antaneet mitään syväluotaavaa palautetta, koska leikkaukseni oli vielä kesken, mutta tässä vaiheessa he vaikuttivat tyytyväisiltä.

Seuraavaksi rupesin työstämään 1-versiota. Aloin ajatustasolla pohtia kohtauksia, joita voisin tiputtaa pois seuraavasta versiosta. Se oli kuitenkin yllättävän vaikeaa. Minun näkökulmastani jokaisella kohtauksella oli jonkinlainen funktio ja niissä annettiin jotain tärkeää informaatiota joko hahmoista tai itse juonesta/tarinasta. Kokeilin kuitenkin sinnikkäästi poistaa joitakin kohtauksia. Lopulta kävi niin, että poistin vain yhden kohtauksen. Ainut kohtaus joka jäi minun versiostani pois, oli kohtaus 21, jossa Jorma katsoo Pekan haastattelua yksin luokassa. Kävin elokuvan kuitenkin vielä kertaalleen läpi, lyhentelin kohtauksia alusta ja lopusta ja yksittäisiä kuvia.

Sain oman versioni valmiiksi 2.3.2011. Katsoimme Tomi kanssa toistemme versiot samana päivänä. Minun versioni jäi hieman kesken, enkä ehtinyt korjata sitä ennen katselua. Palasin omaan versiooni vielä ennen minun, Tomi ja Benin yhteistä katselua. Vaihdoin kappaleen Pekan uneen takaisin siihen mikä se oli ja lyhensin vielä paria kuvaa.

5.1.2 Leikkauksien syyt

En aio tässä kappaleessa käydä kohtaus kohtaukselta läpi tekemiäni päätöksiä, vaan kerron enemmänkin kokonaisuudesta ja käytän yhtä kohtausta esimerkkinä.

Se mitä koko ajan pidin mielessä leikatessani olivat hahmot ja heidän tarinansa. Halusin heille aikaa ja halusin antaa katsojille aikaa katsoa mitä päähenkilöiden sisällä tapahtuu. Siten perustelen minun versiossani kauttaaltaan vallitsevan

hitaan rytmin ja tyylin. Leikatessani huomasin usein, että en halunnut leikata kuvista pois. Näyttelijätyö oli niin onnistunutta, että kuvista ei tarvinnut leikata pois jos ei ollut mitään järkevää syytä. En halunnut leikata vain leikkaamisen takia. Tästä voin tietysti kiittää näyttelijöitä ja ehkä myös hieman itseänikin, että olimme yhdessä saaneet pidettyä näyttelijäsuoritukset tasokkaina läpi elokuvan.

Toinen iso tekijä leikkaamiseen oli tarinan eri tasot. Ohjaajana halusin tietysti pitää ne mukana ja sen takia kohtauksien poistaminen oli hankalaa. Elokuvahan kertoo Pekasta ja Johannasta ja heidän välillään tapahtuvista asioista. Mukana on kuitenkin myös Jorma joka luo elokuvaan särmää ja outoja piirteitä. En halua koskaan tehdä elokuvaa joka on valmiiksi pureskeltu, se ei jää kenenkään mieleen. Itse pidän elokuvissa siitä, että kun elokuva loppuu, niin en ymmärrä aivan kaikkea. Silloin sitä jää helpommin pohtimaan kokemaansa ja elokuvasta saa lopulta enemmän irti.

Joni oli käsikirjoittajana jättänyt paljon aluksi turhilta tuntuvia elementtejä käsikirjoitukseen, ja usein myös ideoimme yhdessä aivan käsittämättömän tyhmiä kohtauksia ja toimintoja. Niistä osa jäi myös valmiiseen elokuvaan, kuten Jorman pään nouseminen pienestä ikkunasta tai kun Jorma haistelee Johannan penkkiä. Myös Pekan ja Johannan käymä raiskauskeskustelu puistossa tuntui paperilla aivan älyttömältä kohtaukselta, mutta nyt se on vain osa elokuvaa ja tekee siitä juuri sen mitä se nyt on. Minun mielestäni on tärkeää ottaa tällaisia riskejä ja luottaa vain siihen, että mikä toimii itselle, välittyy myös katsojille. Näin yritin ajatella myös leikatessani omaa versiotani.

5.1.2.1 Esimerkki – kohtaus 15

Kohtauksessa 15 tein hyvin vähän leikkauksia. Leikkauksia on yhteensä 10, kuvia on 5 ja kohtauksen kesto on 3min ja 5s. Aina kun yritin leikata johonkin, tuntui siltä, että tilanne katkeaa ja tunnelma katoaa. Näyttelijöillä oli erittäin hyvä ote ja tunnelma kohtauksessa. Olimme harjoitelleet sitä jo ennen kuvauksia ja uskon, että sillä oli myös oma vaikutuksensa lopputulokseen.

Tämä on ensimmäinen kohtaus jossa Pekka ja Johanna ovat kaksin ja heillä on ollut hauska kuvauspäivä yhdessä. Pekka ja Johanna istuvat aluksi sohvalla ja

katsovat kuvaamaansa materiaalia. Päätin aloittaa televisiossa pyörivästä materiaalista, se toimii siirtymänä edellisestä kohtauksesta ja antaa katsojalle hetken aikaa tajuta tilanteen kulku. Sen jälkeen näytän Pekan ja Johannan istumassa sohvalla twoshotissa, kuva jossa näkyvät molemmat hahmot yhtäaikaisesti. Palaan takaisin televisioon ja sen jälkeen takaisin sohvalle. Tässä kuvassa päätin pysyä siihen asti kunnes siirrytään kolvauspöydän luokse.

Kolvauspöydän luona tapahtuva hetki on tärkein ja tässä kohtaa en missään nimessä halunnut leikata mihinkään. Pysyin koko pöydän luona tapahtuvan tilanteen ajan Pekan ja Johannan twoshotissa (katso selventävä kuvakollaasi kuvasta 10). Minun mielestäni se vaikuttaa vain aidommalta ja pääsemme paljon paremmin sisälle tilanteeseen kun saamme katsojina itse päättää mitä katsomme milloinkin. Kun Pekka alkaa hipelöidä Johannaa ja Johanna pakenee, leikkaan Johannan poistumiseen, josta tulee lopulta Pekan vastakuva. Pysyn hetken Pekassa ja näytän mitä hänen päässään liikkuu. Sitten vasta leikkaan hätäntyneeseen Johannaan. Koitan kuitenkin pysyä Pekassa mahdollisimman paljon, koska häneen minä samaistun ja hänen tunteitaan haluan näyttää.

Kuva 10. Minun leikkausversioni kohtauksesta 15 kuvilla havainnollistettuna.

5.2 Tomi – leikkaaja

5.2.1 Leikkauksen kulku

Tomillakin oli jo melko läheinen suhde tarinaan ja käsikirjoitukseen, mutta hän toimi vain ja ainoastaan leikkaajan roolissa. Tietysti hänet oli otettu huomioon käsikirjoitusvaiheessa dramaturgisena apuna. Hän teki käsikirjoituksesta jopa oman version, jossa päähenkilönä oli selkeästi Jorma. Hän oli yksinkertaisesti vain poistanut Pekan ja Johannan kohtauksia. Kaikki tämä vaikutti tietysti myös Tomin ajatteluun elokuvaa ja sen tekemistä kohtaan. Hän tiesi jo melko paljon mitä tuleman pitää. Me emme kuitenkaan käyneet oikeastaan minkäänlaisia keskusteluita elokuvan tyylistä ennen kuvauksia, eikä kuvausten jälkeen.

Olimme joskus vajaa vuosi sitten kuvanneet kohtausharjoituksen elokuvan aikaisemman käsikirjoitusversion pohjalta ja silloin esimerkiksi kuvaustyyli ja näyttelijöiden ulosannin tyyli oli minulla ja Jonilla vielä työn alla. Tomilla ei siis ollut oikeastaan kovinkaan tarkkaa käsitystä siitä mitä minä haluan elokuvalta, paitsi tietysti sähköpostissa antamani ohjenuorat. Käyn läpi hieman Tomin työkulkua meidän keskusteluiden ja hänen muistiinpanojensa pohjalta.

Tomihan aloitti työnsä jo kuvauksien aikana. Hän sai meiltä kuvauksista muutamassa erässä materiaalia ja hän siirsi ne kovalevylleen. Samalla hän sai myös äänittäjältä äänet ja kuvausten jälkeen kuvaussihteerin raportit. Aluksi Tomi synkkasi kuvan ja äänen yhteen. Hänellä oli ollut jonkinlaisia ongelmia synkkaamisen kanssa, kuva ei ollut jostain syystä pysynyt äänen perässä ja hän joutuikin pyytämään apua Beniltä. Ben näytti toisen tavan tehdä työprosessi ja näin Tomi pystyi ohittamaan ohjelman oudon bugin ja jatkamaan työskentelyään.

Seuraavaksi Tomi kävi materiaalia läpi tarkemmin. Hän oli jo jonkin verran tutustunut siihen synkatessaan. Nyt hän kuitenkin kävi sitä rauhassa läpi ja arvioi sitä. Tomi piti kovasti Jorma-hahmosta ja vertasikin sitä Heath Ledgerin Jokeriin The Dark Knightissä. Tomi alkoi leikkaamaan koostoa muutamaa

päivää ennen minua ja hänkin yllättyi elokuvan pituudesta ollessaan noin puolessa välissä koostoa. Elokuva oli jo 30-minuuttia pitkä. Tomin oli selkeästi paljon helpompi leikata elokuvaa kuin minun, hän tekikin normaaleja 8 tunnin päiviä, mutta piti niiden välissä sitten pidempiä taukoja. Itse siis leikkasin useana päivänä peräkkäin, mutta aina vain 3 – 4 tuntia kerrallaan.

Tomi leikkasi elokuvasta kolme versiota ja hän otti palautetta vastaan kaveriltaan. Tomi käytti demomusiikkia apunaan kuten minäkin, ja hänellä oli melko samantapaista musiikkia käytössään kuin minulla, ehkä vain hieman neutraalimpaa ja ei niin hyökkäävä kuin minun käyttämäni kappaleet. Hänen versionsa sisälsi myös hienovaraista äänisuunnittelua, kun itse taas olin vain tehnyt äänileikkausta, enkä niinkään suunnitellut äänimaailmaa. Tomi sai leikkauksen valmiiksi hieman ennen minua ja siitä tuli 50 minuuttia pitkä.

5.2.2 Leikkauksien erot

Nyt siis puhun tietysti pääasiassa vain omasta näkökulmastani, sen mitä Tomi minulle kertoi ja mitä itse havaitsin tutkimusprosessin aikana. Hänen versionsa oli hyvin lähellä minun versiotani, elokuvan rakenne oli oikeastaan täysin sama kuin minulla. Tomin versio oli kuitenkin 10 minuuttia lyhyempi.

Puhuimme haastattelussa siitä, että Tomi oli ehkä tyypistänyt elokuvaa väärällä tavalla. Tomi oli sanonut minulle, että hän yritti tehdä leikkauksesta ja tarinan kuljetuksesta mahdollisimman sujuvaa ja pitää elokuvan niin lyhyenä kuin mahdollista. Itse taas pidin Tomin versiota hieman liian hektisenä. Se voi juuri johtua siitä, että hän oli leikannut kohtausten sisällä liian tiuhaan, jotta oli saanut turhat ilmat pois kuvista. Oikeampi ratkaisu olisi ehkä ollut vain kylmästi tiputtaa hahmoja ja kohtauksia pois. Minua ei pituus haitannut, joten menin tarina ja hahmot edellä. Jos kohtaus tarvitsi aikaa, annoin sitä.

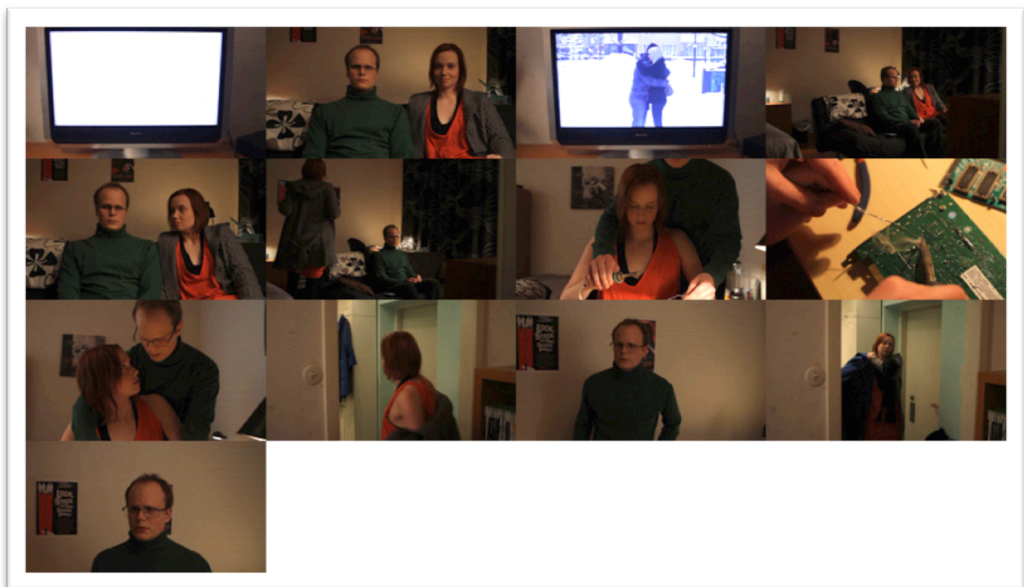
Tomi oli ehkä siis sokaistunut ja ottanut itselleen väärät päämäärät. Leikkaamisessa kun ei ole kyse tehdä mahdollisimman lyhyttä ja nopeaa, vaan saada elokuva toimimaan ja leikata se sen pituiseksi kuin tarina vaatii. Oli kuitenkin mielenkiintoista nähdä, että Tomi leikkasi melko orjallisesti

käsikirjoituksen mukaan, hän vain pyrki puristamaan sen mahdollisimman tiiviiseen pakettiin.

5.2.2.1 Esimerkki

Käytän Tomin esimerkissä samaa kohtausta kuin omassa esimerkissäni, eli kohtaus 15. Tomilla oli kohtauksessa 12 leikkausta, hän käytti 7 kuvaa ja kohtauksen kesto oli 2min 50s. Se sisälsi siis hieman enemmän leikkauksia, Tomi käytti hyväkseen kahta kuvaa joita minä en käyttänyt ja kohtaus oli 15 sekuntia lyhyempi.

Tomin versio erosi minun versiostani merkittävästi siinä, että Pekasta ja Johannasta leikattiin kahteen kertaan pois. Laajaan kuvaan huoneesta, Pekka ja Johanna istumassa sohvalla ja lähikuvaan kolvista ja tinan sulamisesta kun Pekka opettaa Johannalle kolvaamista. Itse tein sen ratkaisun, että halusin pysyä koko ajan lähempänä Pekkaa ja Johannaa. Sohvilla ja pöydän ääressä itse pysyin koko ajan twoshot-kuvassa. Halusin nähdä miten kumpikin reagoi ja en halunnut katkaista tunnelmaa leikkaamalla pois. Tominkin kohtaus toimii, mutta siinä ei välttämättä maksimoida Pekan ja Johannan välistä tunnelatausta.

Kuva 11. Tomin leikkausversio kohtauksesta 15 kuvilla havainnollistettuna.

5.3 Ben – ammattilaisleikkaaja

5.3.1 Leikkauksen kulku

Ben Mercer on pitkän linjan ammattilainen ja hänellä oli meistä kolmesta vähiten informaatiota Tunnevammoja-elokuvasta. Hän ei saanut mitään muuta kuin käsikirjoituksen, materiaalin Tomilta ja ohjenuorat minulta sähköpostissa. Olen ollut muutamalla hänen luotsaamallaan luennolla ja niissä huomannut kuinka mestari hän on analysoimaan materiaalia jo ensisilmäyksellä.

Uskoin jo ennen tutkimusta, että Benin versio tulee poikkeamaan paljon minun ja Tomin versioista, ja olin oikeassa. Elokuvan kesto Benin leikkaamana oli 15 minuuttia, joten sitä oltiin tiivistetty urakalla. Mielenkiintoisinta kuitenkin oli se, että Beninkin tarina oli lähes sama kuin minun ja Tomin versioissa. Tietysti monet elokuvan tasot katosivat niin rankan leikkaamisen myötä, Ben meni suoremmin loppuun.

Ben siis sai täysin saman paketin kuin minä, hänellä oli kovalevyllä materiaalit valmiiksi synkattuna ja järjesteltynä. Hän sanoi katselleen materiaalit muutamassa illassa sängyllään ennen nukkumaan menoa käyttäen Macbook Prota ja Final Cutia. Hän analysoi materiaalia ja teki jonkin verran muistiinpanoja huomioistaan. Benillä oli samaan aikaan työkiireitä ja osakseen se vaikutti myös työprosessiin. Hän teki siis tutkimusta pienissä osissa, aina muutaman tunnin per päivä virallisen työpäivän jälkeen.

Hänen työnkulussaan oli se erikoista, että hän poisti kylmästi jo koostovaiheessa kohtauksia ja vähensi hahmoja. Näistä yksi merkittävä hahmo oli Jorma, joka oli Benin versiossa vähennetty minimiin. Se oli ehkä minun ja Tomin versioon verrattuna suurin eroavaisuus, Jorma kun oli minun ja Tomin mielestä tärkeä hahmo kuljettamaan tarinaa eteenpäin.

Hän käytti myös hyväkseen minun antamiani toivomuksia ja pyrki pitämään ne mielessään leikatessaan. Ohjaajan poissaolo ei vaikeuttanut Benin

leikkaamista, vaan päinvastoin se helpotti. Nyt hän sai leikata oman päänsä mukaan välittämättä siitä, että ohjaaja tai tuottaja antaa palautetta takaisin. Uskon, että tietty vapaudentunne vaikutti myös Benin tekemiin päätöksiin. Hän myönsikin haastattelussa, että hän pyrki ehkä hieman tahallaankin erilaiseen versioon.

Ben käytti myös jonkin verran demomusiikkia, mutta paljon vähemmän kuin minä ja Tomi. Joissakin kohtauksissa oli myös hieman äänisuunnittelua. Hänen lopullinen versionumero oli 6 ja se oli kestoltaan 15min 18s.

5.3.2 Leikkauksien erot

Ben oli siis poistanut monia kohtauksia elokuvasta. Se mihin Ben pyrki versiossaan, oli se, että keskityttäisiin vain ja ainoastaan Pekan ja Johannan väliseen suhteeseen. Jorma oli leikattu melkein kokonaan pois elokuvasta, koska Ben ei pitänyt hahmosta kovinkaan paljon, eikä pitänyt häntä myöskään oleellisena tai uskottavana hahmona.

Muita syitä kohtauksien poisjättämiseen olivat epäuskottavuudet tai materiaali oli muuten vain teknisesti huonotasoista. Ben ei esimerkiksi voinut eikä halunnut uskoa, että Jorman pää nousisi pienestä ikkunasta Pekan ja Johannan taustalla. Hänen mielestään se ei sopinut elokuvan muuhun tyyliin. Hän kuitenkin yllättyi minun versioissani siitä, että olin saanut sen toimimaan.

Benin versio oli suoraviivaisempi ja erittäin nopeasti etenevä. Se ei rönsyillyt tai mennyt sivuraiteille. Itse taas juuri pidin siitä, että tarinassa on monia tasoja. Ben myönsikin tämän ja pitää myös itsekin elokuvan eri tasoja tärkeänä, mutta hänen mielestään hän oli jättänyt kaikki tarvittavat elementit mukaan omaan versioonsa. Minun oli hyvin vaikeaa katsoa Benin versiota, koska en pysynyt siinä kunnolla mukana. Tarinassa mentiin aivan liian nopeasti eteenpäin ja se tuntui enemmänkin elokuvan ylipitkältä trailerilta tai montaaasilta.

Ben myönsi, että hän joutui taas kerran nöyrytykseen nähdessään minun ja Tomin versiot. Jokaista materiaalia pitäisi lähteä katsomaan neutraalisti ja tässäkin kohtaa Ben sanoin katsoneensa materiaali ehkä liikaa ylhäältä päin. Minä ja Tomi olimme saaneet monet kohtaukset toimimaan, kun taas Ben piti niitä toivottomina. Se on minun mielestäni erittäin tärkeä pointti ja ehkä jopa tärkein havainto koko tutkimuksessa.

5.3.2.1 Esimerkki

Käytän myös Benin kohdalla kohtausta 15 esimerkkinä. Ben oli lähtenyt leikkaamaan kohtausta varmasti melko samalla asenteella kuin minä, koska hän oli leikannut koko elokuvan samalla ajatuksella, Pekan ja Johannan välinen suhde on tärkein. Benin kohtaus sisälsi 10 leikkausta, 6 kuvaa, ja sen kesto oli 1min 42s.

Hänen kohtauksensa oli selvästi lyhyempi kuin minun ja Tomin. Kohtaus ei kuitenkaan ollut mitenkään rauhaton, vaan tasapainoinen. Minun mielestäni se kuitenkin menee hiukan liian nopeasti ohi, kuten aikaisemmin totesin, tämä on hyvin tärkeä kohtaus ja olisin halunnut nähdä enemmän Pekan ja Johannan välistä kommunikointia. Loppuun mentiin liian nopeasti ja Pekan tekemä päätös tuntui liian helpolta. Tilanteen vaivaantuneisuutta olisi saanut ajalla lisää.

Ben oli myös zoomannut jälkeenpäin kuvaa jossa Johanna ja Pekka suutelevat. Ymmärrän mitä hän haki sillä, mutta kuten aikaisemmin sanoin, itse en halunnut pysäyttää tai viedä eteenpäin tilanteita leikkaamalla. Ben oli leikannut tässä kohtaa ja halusi siirtyä tiiviimpään kuvaan kun tunnelmakin tiivistyy, joten hän zoomasi kuvaa digitaalisesti. Ratkaisu toimii ongelmitta Benin versiossa.

Kuva 12. Benin leikkausversio kohtauksesta 15. kuvilla havainnollistettuna.

5.4 Versio 4

Aion lyhyesti pohtia myös lopullisen elokuvan leikkausversiota. Uskon, että valmiissa elokuvassa on vaikutteita jokaisesta versiosta. Minun verkaista tyyliä, Tomin rytmikkyyttä ja Benin ideoita. Benin elokuva oli hyvin erilainen, mutta otimme siitä yhden idean sellaisenaan valmiiseen elokuvaan. Se oli kohtauksessa, jossa Jorma laittaa Pekan verhon taakse salakuvaamaan Jormaa ja Johannaa ja Johanna kertoo tarinan linnusta. Sen jälkeen Jorma alkaa ahdistella Johannaa, joka lopulta poistuu paikalta. Ben oli nerokkaasti käyttänyt kohtauksen ääniä Pekan elokuvan taustalla. Johannan lintutarina kuullaan Pekan elokuvassa ja näin se tarina saa uuden merkityksen, kun kuvituksena on Pekan ja Johannan kuvaamaa lintumateriaalia puistosta. Näin Pekka romantisoii tilanteen ja kertoo Johannalle, että pitää hänestä. Aiemminkin idea oli tämä, mutta Benin ratkaisun avulla asia korostuu entisestään.

Valmis elokuva on uskollinen käsikirjoitukselle, mutta niin olivat tutkimuksen eri versiotkin. Minulla ja Tomilla oli melko samanlainen rakenne, ja vaikka Benin versio oli lyhyempi, se kertoi kuitenkin saman tarinan. Painotus oli vain hieman erilainen. Tästä kertoo varmasti se, että itse käsikirjoitus oli pääasiassa toimiva ja ongelmat olivat ehkä jossain määrin kuvatussa materiaalissa. Tiesimme Jonin kanssa, että käsikirjoituksessakin on edelleen ongelmia, mutta ne korjataksemme, olisimme tarvinneet lisää sivuja ja käsikirjoitus oli jo nykyin liian pitkä lyhytelokuvaksi. Se mitä olisin itse tehnyt, niin olisin syventänyt Johannaa

ja Jormaa reilusti lisää. Etenkin Jorman heikkoja hetkiä olisin kaivannut näytettäväksi. Elokuvan olisi siis pitänyt olla täyspitkä toimiakseen tässä muodossa halutulla tavalla.

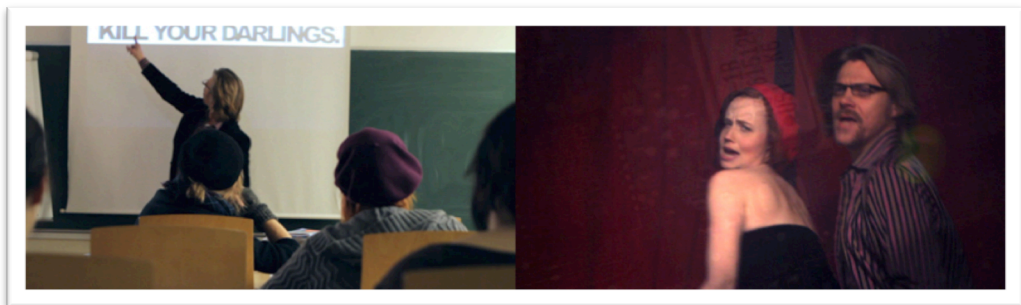
Tällaisenaankin elokuva on kuitenkin saanut erittäin hyvän vastaanoton ja paljon kehuja osakseen. En usko, että elokuvasta tuli hyvä tämän tutkimuksen takia, vaikka olikin mielenkiintoista katsoa eri vaihtoehtoja. Itse olen vahvasti sitä mieltä, että elokuvasta tuli hyvä, koska sen käsikirjoitus oli hyvä. Totta kai lopputulokseen vaikutti myös loistavat näyttelijät ja heidän erityislaatuinen näyttelemisen, josta olen ohjaajana tietysti erittäin onnellinen. Eikä rentoa, mutta ammattitaitoista työryhmääkään pidä unohtaa. Ymmärsin kuitenkin taas uudestaan, että elokuva ei ole mitään ilman hyvää käsikirjoitusta, koska se on kaiken runko ja perusta. Jos käsikirjoitus on huono, elokuvan jokaisen osan alueen työstäminen kuluu vain siihen, että pyritään paikkaamaan ja korjailemaan käsikirjoituksessa olevia aukkoja ja epäloogisuuksia. Tunnevammoja on rehellinen elokuva, kerroimme Jonin kanssa itsestämme ja asioista jotka meitä koskettavat. Ehkä sen takia elokuva koskettaa myös muita.

Elokuvan tulevaisuus ei kuitenkaan näytä kovin valoisaalta. Tunnevammoja ei ole lyhytelokuva eikä täyspitkä elokuvakaan, joten monet festivaalit sanovat sille ei. Tällä hetkellä elokuva on näytetty vain Oriveden Reikäreuna-elokuvafestivaalin erikoisnäytöksessä. Festivaalien yhtenä teemana oli, ”Talkoilla pitkää elokuvaa” ja Tunnevammoja esitettiin kahden muun pitkän suomalaisen independent-elokuvan kanssa tässä sarjassa. Elokuvaa on lähetetty muutamille festivaaleille, myös ulkomaille ja niiden päätökset selviävät vasta ensi vuoden alussa. Tällä hetkellä pyrin saamaan elokuvaa esitettäväksi jollekin televisiokanavalle. Ainoat levityskanavat ovat tällä hetkellä vain Youtube ja Vimeo.

6 Pitääkö elokuvan leikkaajalla olla tuoreet silmät?

Lähdin haastamaan tätä ajatusta, että pitääkö elokuvalla olla leikkaaja joka vain leikkaa ja miksei vaikka ohjaaja voisi itse leikata omaa elokuvaansa. Olen koko ajan itsekin uskonut ja pitänyt sitä melkein pä itsestäänselvyytenä, että on aina parempi jos elokuvalla on erillinen henkilö joka leikkaa elokuvan. Halusin kuitenkin haastaa tämän perusolettamuksen ja tässä osiossa käyn hieman läpi omia pohdintojani ja reflektoin kokemaani ja näkemääni.

Elokuvatuotanto on siitä erikoinen tapaus, että läpi koko prosessiin se on elävä organismi. Siinä on mukana kymmeniä ihmisiä ja kaikki kirjoittavat elokuvaa uudestaan ja uudestaan omilla valinnoillaan. Kaikesta tietysti lopulta päättää ohjaaja tai tuottaja. Liikkuvia osia on kuitenkin niin paljon, että kaikkea on mahdotonta koko ajan hallita. Elokuva-ala on kuitenkin täynnä ihmisiä joilla on suuri palo kertoa jotain itsestään tai jostain joka kiinnostaa itseään. Oma ääni pitää saada kuuluviin, jossa ei sinänsä ole mitään vikaa, etenkin jos on jotain tärkeää sanottavaa joka voi koskettaa monia muitakin ihmisiä, tai jopa muuttaa maailmaa.

Kuva 13. Jorma kehottaa tappamaan kullannuppunne ja tanssii Johannan kanssa Pekan unessa.

Olen tämän kirjoitusprosessin aikana tullut siihen johtopäätökseen, että lopulta sillä ei ole mitään väliä onko leikkaaja ohjaaja vai joku muu, kunhan ymmärtää leikkaamisen periaatteet ja on "silmää" leikata. Kysymys on enemmänkin siitä, että se ihminen joka elokuvan leikkaa, ymmärtää mitä ollaan tekemässä.

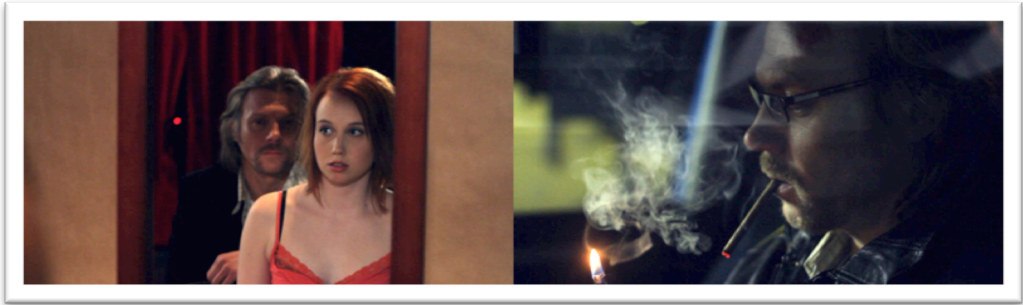
Tämän takia ohjaajan ja leikkaajan pitääkin olla jokseenkin samalla sivulla ja heidän pitää ymmärtää tosiaan. Joskus on siis jopa helpompaa, että ohjaaja leikkaa itse elokuvansa, koska hän yleensä tietää mitä haluaa. Joskus taas voi tietysti olla tilanne, että esimerkiksi käsikirjoitus on huono ja ohjaajalla ei ole hajuakaan mitä ollaan tekemässä, niin leikkaaja voi pelastaa elokuvan.

Me emme Tomin kanssa tehneet täysin samaa elokuvaa, huomasin sen ja siitä oli vaikea keskustella, koska emme löytäneet yhteistä säveltä. Olen kuitenkin tehnyt muidenkin meidän koulun leikkaajien kanssa töitä ja huomaan kun ihmiset ympärilläni ymmärtävät mitä ollaan tekemässä. Voisimme siis puhua kommunikoinnista, jos se ei pelaa, uudelleenkirjoittaminen leikkausvaiheessa voi mennä metsään ja jos ei uskalleta puhua asioista suoraan, elokuva saattaa mennä pilalle. Jos yhteistä kieltä ei löydetä, niin voi olla parempi vaihtoehto vaihtaa leikkaaja kokonaan.

Olen lukenut jonkin verran leikkasaiheisia kirjoja ja olen ollut 4-vuotisen opiskeluni aikana monilla leikkausta käsittelevillä luennoilla. Joskus lukemassani ja kuulemassani olen huomannut sen asian, että leikkaajat nostavat itsensä usein liian korkealle istumaan. Meillekin on koulussa opetettu, että leikkaaja on usein se joka tietää enemmän kuin muut. Itse näen nyt, että asia ei ole ihan niinkään. Me leikkaajina kirjoitamme tarinaa ihan samalla tavalla kuin käsikirjoittaja, ohjaaja, kuvaaja tai lavastaja kirjoittavat. Leikkaaja on tietysti siinä asemassa, että hänen on helppo arvostella ja tuntea ylemmyyden tunnetta huomattaessaan, että joku muu on tehnyt virheen. Leikkaaja tekee taikansa ja virhe on korjattu. Eikä kukaan saa koskaan tietää. Näkymättömyyden tunne voi tehdä ihmisestä katkeran.

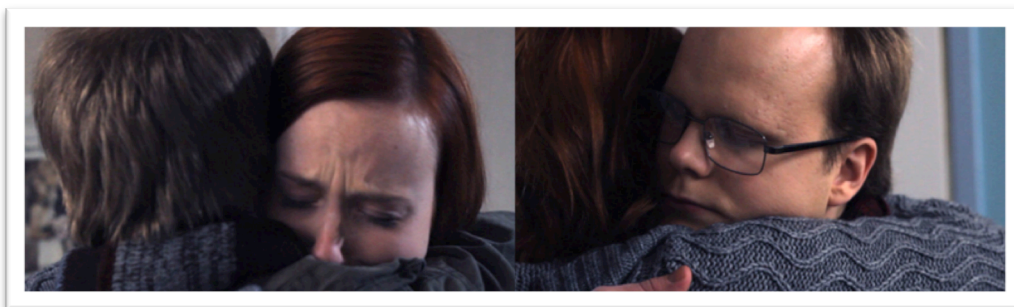
Tässäkin tutkimuksessa huomasin, että jokainen leikkaaja halusi selkeästi tuoda omaa ääntä kuuluviin. Niin kuin historiaosuudessaakin kävi ilmi, kaikilla elokuvantekijöillä oli jokin missio tai sanoma jota he halusivat viedä eteenpäin. Leikkaajalla pitää totta kai olla oma ääni ja näkemys, mutta lopulta kyse on kuitenkin siitä, että jokaisen tuotantotiimin jäsenen pitää tietää minkälaista

elokuvaa ollaan oikeasti tekemässä. Jos tuotannossa on vain yksi tarinankertoja ja se on leikkaaja, niin silloin minun mielestäni ollaan pahasti hukassa.

Kuva 14. Jorma ja Johanna keskusteleivat ja Jorma mietteliäänä polttamassa tupakkaa.

7 Yhteenvetoa ja oman työn arviointia

Kuva 15. Pekan ja Johanna viimeinen halaus.

Tunnevammoja oli pitkä ja haastava projekti ja ensimmäinen minun näköiseni elokuva, jonka koulun aikana tein. Olen edelleen tyytyväinen lopputulokseen eikä elokuva ole kulunut minulta loppuun, ei edes tutkimuksen myötä. Elokuva ei ollut täydellinen tutkimuskohde tähän vertailuasetelmaan, koska se oli melko pitkä ja käsikirjoitus oli tarkkaan mietitty. Parempana kohteena olisi toiminut jokin lyhyempi käsikirjoitus, jossa olisi ollut enemmän mahdollisuuksia erilaisiin ratkaisuihin.

Siitä huolimatta tutkimus oli hyvin antoisa ja kertoi ainakin minulle paljon uusia asioita. Toivon, että olen saanut edes ripauksen siitä informaatiosta tähän kirjalliseen työhön ja näin saisin muutkin pohtimaan leikkaajan roolia elokuvatuotannossa. Se on tärkeä rooli, mutta ei kuitenkaan aina itsestäänselvyys. Tärkeämpää on ihmisten välinen kommunikointi ja se, että oikeanlaiset ihmiset ovat oikeanlaisissa rooleissa.

Täytyy myöntää, että itse tutkimus ei ollut minulla etusijalla elokuvaa tehdessä, mutta yritin pitää sen koko ajan mielessä ohjatessani. Minulle tärkeämpää oli kuitenkin tehdä elokuva johon olen itse tyytyväinen ja siinä onnistuin kiitettävästi.

Mitä itse tutkimukseen tulee, minun olisi täytynyt pitää tarkempaa päiväkirjaa koko prosessin aikana ja ohjaajana olisi pitänyt tuottaa enemmän vaihtoehtoja

materiaalia. Näin olisimme ehkä päässeet mielenkiintoisempiin tuloksiin. Myös kirjoitustyön aikatauluttaminen olisi pitänyt tehdä paljon tarkemmin. Nyt homma venyi aivan liikaa ja jäi roikkumaan.

Nyt kuitenkin kun tutkimus on valmis, olen tyytyväinen. Pääsin johonkin lopputulokseen ja tunnen että minun ammatti-identiteettini, niin leikkaajana kuin ohjaajanakin on vahvistunut ja muuttunut. Kun ruodin leikkaajan roolia syvemmältä ja katsoin asiaa eri näkökulmista, olen jo silloin mielestäni onnistunut.

Lähteet

KIRJALLISUUS

Murch Walter. 1995. In The Blink of An Eye. Beverly Hills CA, USA: Silman-James Press

Fairservice Don. 2001. Film Editing: History, Theory and Practice. Manchester, UK: Manchester University Press

Pirilä Kari ja Kivi Erkki. 2005. ELÄVÄ KUVA – ELÄVÄ ÄÄNI Ensimmäinen osa - OTOS. Jyväskylä, Suomi: Gummerus Kirjapaino Oy

Ralph Rosenblum ja Robert Karen. 1979. When The Shooting Stops... The Cutting Begins: A Film Editor's Story. New York, USA: Da Capo Press Inc.

HAASTATTELUT

Mercer Benjamin ja Aaltonen Markus. Haastattelu, 8.4.2011. Haastattelijana Nina Forsman. Tallennuslaite: Zoom H2. Formaatti: MP3. Kesto: 1h 11min.

INTERNET

Walters Jonathan. 2002. Earlycinema.com.
http://www.earlycinema.com/pioneers/porter_bio.html

Dirks Tim. 1999. Filmsite.org. <http://www.filmsite.org/grea.html>

Drew William. 2002. Gildasattic.com. <http://www.gildasattic.com/dwgriffith.html>

Wikipedia.org. 2011. http://en.wikipedia.org/wiki/Kuleshov_Effect

ELOKUVAT

Leikkaava terä: Elokuvaleikkauksen taikaa / The Cutting Edge: The Magic of Movie Editing, Mark Jonathan Harris 2004. O: Wendy Apple. K: John Bailey. Le: Daniel Loewenthal, Tim Tobin. M: Nic. tenBroek. N: Kathy Bates (kertojaääni), Walter Murch(omana itsenään), Martin Scorsese(omana itsenään), Quentin Tarantino(omana itsenään). A.C.E., BBC, NHK Enterprises, TCEP Inc.

The Great Train Robbery, Edwin S. Porter 1903. Youtube.com
<http://www.youtube.com/watch?v=Bc7wWomEGGY>

Liitteet

Tunnevammoja-elokuvan käsikirjoitus, versio 7.2

Tunnevammoja-elokuvan DVD

TUNNEVAMMOJA versio 7.2

Kirjoittanut

Joni Ulmanen & Markus Aaltonen

Markus Aaltonen
markus.aaltonen@cult.tpu.fi
040 750 7386

Joni Ulmanen
joni.ulmanen@gmail.com
040 824 0801

1 INT. RAVINTOLA - ILTA

Pekka ja Roosa istuvat ravintolan pöydässä vastakkain. Roosa on persoonallisella tavalla kaunis, mutta Pekka on tavallisen näköinen arkisessa jakauksessaan. Pöydällä on puoliksi juotu pepsi ja cafe latte.

ROOSA
Kuulit sä mitä mä sulle sanoin?

Pekka katsoo Roosaa.

ROOSA
Mä oon tavannut toisen. Jonkun joka osaa puhua muustakin kuin jostain piirilevyistä. Puhuisit vaikka elokuvista.

Roosa odottaa, että Pekka sanoisi jotain.

ROOSA
Eiks sulla oo siihenkään mitään sanottavaa?

Roosa katsoo Pekkaa kysyvästi. Pekka katsoo Roosaa.

ROOSA
Välillä mua mietityttää...

Roosa kääntyy katsomaan Pekkaa

ROOSA
Tunnet sä vittu yhtään mitään?

Pekka katsoo Roosaa.

CUT TO: TUNNEVAMMOJA

2 INT. KANSALAI SOPISTON LUOKKA - ILTA

Käsi painaa kaukosäätimestä pausea. Jorma istuu pöydällä luokan reunalla ja pyörittelee kaukosäädintä kädessään. Jorman kasvoja koristavat mustasankaiset merkkilasit.

JORMA
Jos neiti laittaisi valot.

Nainen hymyilee Jormalle ja menee laittamaan valot päälle katkaisijasta.

JORMA
Siinäpä oli semmoinen elokuvakohtaus. Mies, nainen ja ero. Tuttu juttu vai kuinka?

Jorma katsoo takarivissä istuvaa Pekkaa.

JORMA

Kaikki varmaankin pystyivät
samaistumaan äskeiseen
kohtaukseen. Mutta osaako joku
vastata miksi?

Jorma katsoo kurssilaisia pöytien takana. Kukaan ei sano
mitään. Keski-ikäinen nainen katsoo Jormaa ja viittaa.

LIISA

Koska me tunnemme nämä henkilöt
ja tilanteen ja pystymme
samaistumaan heihin.

JORMA

Eli taikasana on?

LIISA

Samaistuminen.

JORMA

Läheltä liippasi.

LIISA

Tunne.

JORMA

Tunne! Aivan. Kysymyshän on
tunteista eikö vain. Nehän meitä
elokuvassa kiinnostavat.

Pekka katsoo Jormaa.

JORMA

Katsoessaan elokuvaa, ihminen
katsoo itseään. Se mitä hän näkee
ja mikä häntä koskettaa on hän
itse, hänen oma tunnemaailmansa.

Jorma nostaa pöydältä käteensä videokameran ja pyörittelee
sitä kädessään.

JORMA

Ensimmäinen tehtävä onkin
harjoitella kameran käyttöä ja
kertoa kameralle jotain
itsestään. Valitkaa itsellenne
pari.

Pekka katsoo vieressään istuvaa nuorta naista, jolla on
punainen tukka ja punaiset huulet. Nainen vilkaisee Pekkaa
ja hymyilee vähän.

3 INT. KANSALAI SOPISTON LUOKKA - ILTA

Johanna istuu tuolilla kameran edessä.

PEKKA(OFF SCREEN)

Käy.

JOHANNA

Elikkä nimi on Johanna ja olen harrastanut elokuvia lukiosta saakka. Näin silloin ensi kertaa Tarkovskin Peilin ja sen runollisen unenomaisen muoto teki muhun lähtemättömän vaikutuksen. Muita lempiohjaajia on Bresson ja Bergman...haaveena olisivat elokuva-alan opinnot. Ohjaus kiinnostaa. Ensi keväänä olisi tarkoitus hakea opiskelemaan Helsinkiin. Tulin tänne opiston lyhyt elokuva-kurssille hakemaan vähän rutiinia pääsykokeisiin.

4 INT. KANSALAI SOPISTON LUOKKA - ILTA

Pekka istuu kameran edessä. Kuva on rajattu omituisesti.

JOHANNA(OFF SCREEN)

Käy.

PEKKA

Pekka. Harrastellut kuvaamista. Harrastuksiin kuuluu elektroniikan rakentelu. Erityisesti kiinnostaa PIC-mikrokontrollerien rakentaminen.

Ovi kolahtaa ja luokkaan saapuu Jorma. Pekka kääntää päätään. Jorma kävelee Pekan takaa ja häviää kuvasta.

JORMA(OFF SCREEN)

Älkää antako minun häiritä.

Pekka kääntyy takaisin katsomaan kameraan.

PEKKA

Tulin tänne kurssille oppiakseni ilmaisemaan itseäni paremmin...se on ollut aina aika vaikeeta.

Jorma katsoo Pekkaa. Pekka istuu hiljaa. Johanna vilkaisee Jormaa.

JOHANNA(OFF SCREEN)
Kerro mulle, mitä tunteet sulle
merkitsee?

Jorma katsoo Johannaa. Pekka yrittää änkyttää jotain.

PEKKA
No tunne...tunteet...

JOHANNA(OFF SCREEN)
Mitä sulle merkitsee rakkaus?

Pekka katsoo yllättyneenä kameraan, eikä osaa sanoa
mitään.

JORMA
Eiköhän se ole siinä, hyvä.

Jorma laittaa käden Pekan olkapäälle.

JORMA
Tehän innostuitte improvisoimaan.

Jorma tulee Johannan luokse. Johanna laitaa kameran pois
päältä ja katsoo Jormaa.

JOHANNA
Hain vähän tällaista tavallista
poikkeavaa rajausta.

Jorma katsoo Pekkaa videokameran kuvassa.

JORMA
Hienoa. Mukava huomata, että
tänne on eksynyt näin lahjakasta
porukkaa.

Jorma katsoo Pekkaa ja Johannaa. Johanna katsoo Jormaa.

5 EXT. KANSALAI SOPISTON PIHA - ILTA

Pekka ja Johanna tulevat kansalaisopiston pihalle
ulko-ovista. Johanna pysähtyy.

JOHANNA
Sori, kun mä vähän innostuin. Jos
haluaisit, niin voitais tehdä
vaikka se seuraavakin tehtävä
yhdessä. Sulla on kamera tosi
hyvin hallussa. Huomaa, että
sulla on teknistä taustaa. Mä oon
koneiden kanssa aika säätäjä.

Pekka katsoo.

6 INT. JORMAN TYÖHUONE -ILTA

Jorma ottaa kasetin kamerasta. Hän kuulee Johannan äänen tulevan katonrajassa olevan pienen ikkunan kautta. Jorma katsoo ikkunaa.

7 EXT. KANSALAIISOPISTON PIHA (JATKUU) - ILTA

JOHANNA
Jos sulle käy?

PEKKA
Joo.

JOHANNA
Kiva homma. Ens kertaan.

Johanna lähtee, mutta kääntyy takaisin.

JOHANNA
Jos tulee jotain mieleen. Sori vielä tosta kaikesta.

Johanna kirjoittaa paperilapulle numeronsa ja antaa sen Pekalle. Jorman kasvot nousevat taustalle pieneen ikkunaan. Jorma katsoo ikkunasta kuinka Johanna lähtee. Pekka katsoo paperilappua. Pekka lähtee. Jorman kasvot näkyvät ikkunasta.

8 INT. TERAPEUTIN VASTAANOTTO - PÄIVÄ

Jorma istuu nojatuolissa ilman silmälasejaan. Jormalla on silmät kiinni.

JORMA
Oven takana on vessanpönttö, jonka kansi on auki. Veden pinta alkaa pöntössä liikkua. Yhtäkkiä vesi värjäättyy mustaksi. Pöntöstä alkaa nousta paskaa. Se on höyryävää. Vedän pönttöä, mutta se ei auta. Paska nousee nopeammin, höyryävä musta paska.

Jorma avaa silmänsä ja laittaa lasit pöydältä päähänsä. Terapeutti, vanhempi silmälasipäinen mies istuu nojatuolissa ja katsoo Jormaa.

TERAPEUTTI
Siihenkö se päättyi?

JORMA
Niin.

Terapeutti on hetken hiljaa. Hän laittaa kansion pöydälle.

JORMA

Mitä se tarkoittaa?

TERAPEUTTI

Se voi tarkoittaa montaa asiaa. Ulostehan symbolisoi unessa rahaa. Toisaalta se voi merkitä myös kuolemaa.

JORMA

Kuolemaa?

TERAPEUTTI

Sinähän toimit luovalla alalla. Voisiko se olla viittaus siihen? Uuden luominen ja syntyminenhan vaativat rakkautta ja ovat kuoleman vastakohtia.

JORMA

Yritän opettaa lahjattomille teeskentelijöille kameran käyttöä täällä peräkylässä. Se ei vaadi paljon luovuutta tai rakkautta.

TERAPEUTTI

Tunnetko sen sitten riittäväksi?

JORMA

On minulla yksi oma projekti työn alla.

9

INT. KANSALAI SOPISTON LUOKKA - ILTA

Kurssilaiset istuvat luokassa. Jorma seisoo luokan edessä ja pyörittelee kädessään punaista tussia.

JORMA

Nyt kun osaamme käyttää kameraa, voimme alkaa tehdä elokuvia.

Jorma kirjoittaa tussilla taululle tekstin: Rakkaus. Jorma kääntyy katsomaan kurssilaisia.

JORMA

Minkäslaisia ajatuksia tämä tunne herättää?

Kukaan ei vastaa mitään. Jorma laittaa tussin pöydälle. Kurssilaiset katsovat Jormaa.

JORMA

Muutammat ehtivätkin jo edellisellä kerralla sivuamaan aihetta harjoitustehtävässään.

Jorma katsoo Pekkaa ja Johanna.

JORMA

Kurssin päätehtävä onkin tehdä
lyhyt elokuva tunteesta nimeltä
rakkaus.

10 INT. KANSALAIISOPISTON KAHVILA - ILTA

Kurssilaiset istuvat kahvilan pöydissä. Johanna katsoo
kuinka Pekka istuu yksin omassa pöydässään ja juo limua
lasipullosta. Johanna menee istumaan Pekan pöytään. Pekka
katsoo Johanna ja hipelöi pullonkorkkia kädessään.

JOHANNA

Aika haastava aihe.

PEKKA

Joo.

JOHANNA

Pitäsköhän ruveta suunnittelee
sitä sitten?

Kudottuun villamyssyyn ja kaulahuiviin sonnustautunut
nuorimies tulee taustalta seisomaan pöydän viereen.

MIKA

Moro! Onks teiän ryhmäs tilaa?

JOHANNA

En tiedä... ajateltiin parina.

Mika istuu Pekan viereen. Hän kättelee Pekkaa.

MIKA

Moro! Mika.

Mika katsoo Johanna.

MIKA

Mä vihaan rakkauselokuvia. Ois
siistimpää tehdä vaikka joku
pornoelokuva.

Pekka katsoo Mikaa. Mika hörppää kahviaan.

JOHANNA

Mun mielestä se vaikuttaa
mielenkiintoselta.

MIKA

Kävin kättelee netistä tietoja
tosta meidän opettajasta Jormasta
Ei se ainakaan yhtään elokuvaa oo
ohjannu, vaan jotain
saippuasarjoja. Sitten se puhuu
täällä, kuin joku puolijumala.

MIKA
Mutta mitä voi odottaa, jos
miehellä on kyrvän nimi.

Johanna katsoo Mikaa.

JOHANNA
Mistä tulokulmasta sä rupeisit
sitte lähestymään tätä teemaa?

MIKA
Ihan aluks, rakkaushan on
ihmisten keksintö ja mehän ei
olla mitään ihmisiä.

Pekka ja Johanna katsovat Mikaa.

JOHANNA
Vaan?

MIKA
Apinoita.

Mika ottaa röökit. Mika nousee ja lähtee ulos. Johanna
alkaa hymyillä.

JOHANNA
Uskomaton urpo.

Pekka katsoo Johannaa ja hymyilee vähän.

11 EXT. KANSALAIISOPISTON PIHA - ILTA

Johanna ja Pekka seisovat pyöräkatoksen alla. Johanna
etsii avaimiaan repusta ja katsoo Pekkaa.

JOHANNA
En ymmärrä miten tollaset
päästetään näille kursseilla.
Toiset tulee tänne
motivoituneina. No missä ne
avaimet nyt on.

Johanna nousee seisomaan ja kaivaa farkkujen taskuja.

JOHANNA
Kyllä mä haluan uskoa, että tosta
teemasta saa jotain muutakin
irti.

PEKKA
Kivan näköinen koira.

Johanna kääntää päätään ja katsoo naista ja koiraa joka
nuuhkii maata. Naisen takaa tulee mies. Nainen ei huomaa
miestä. Mies laittaa kädet naisen silmille. Nainen ottaa
kädet pois ja kääntyy. Nainen halaa miestä.

JOHANNA
Nyt kun ois kamera tässä.

Johanna katsoo halaavaa paria.

JOHANNA
Ei mutta siinä se on!

Pekka katsoo Johanna.

JOHANNA
Jos me halutaan selvittää mitä
rakkaus on, meidän pitää kuvata
rakastuneita ihmisiä.

Pekka katsoo Johanna.

JOHANNA
Jos otetaan kamera ja lähdetään
kaupungille huomenna kuvaamaan.
Käyks sulle?

PEKKA
Joo.

JOHANNA
Hyvä homma. Tästä tulee oikeesti
hieno juttu.

Johanna hymyilee. Pekka hymyilee vähän.

12 EXT. KAUPUNKI - AAMU

Johanna pitää valkoista paperia käsissään kameran
mustavalkokuvassa.

JOHANNA
Onks se valkobalanssi nyt?

PEKKA
Joo.

Johanna juoksee pois kameran edestä.

13 EXT. KAUPUNKI (MONTAASI) - PÄIVÄ

Heiluvia käsivarakuvia halaavista pariskunnista ja
linnuista.

14 EXT. KAUPUNKI - ILTAPÄIVÄ

Pekka zoomaa kameralla keskittyneesti pusikossa. Johanna on aivan hänen vieressään kyyryssä. Hän katsoo kuvaa kameran näytöstä. Pekka zoomaa kameralla hitaasti tytön kasvoihin, jota poika haluaa. Johanna nostaa hitaasti peukalonsa ylös.

JOHANNA

Mahtavaa (kuiskaten Pekan korvaan)

Pekka painaa recin pois.

JOHANNA

Aivan mahtava kuva!

Johanna haluaa Pekkaa. Pekka ei oikein tiedä miten halata.

15 INT. PEKAN ASUNTO - ILTA

Pekka ja Johanna istuvat vierekkäin lattialla Pekan pienessä yksiössä ja katsovat televisiosta kaupungilla kuvattuja otoksia. Televisiossa on salaa kuvattuja kuvia halaavista pareista ja linnuista. Montaasi päättyy. Johanna kääntyy katsomaan Pekkaa.

JOHANNA

Siinäks ne oli?

PEKKA

Joo.

JOHANNA

Taidettiin vähän innostua liikaa. Oliko noi kuvat sun mielestä hyviä?

Johanna katsoo Pekkaa.

PEKKA

Joo.

JOHANNA

Sä käytät zoomia vähän niinkuin Sven Nykvist Bergmanin leffoissa. Tiiät sä sen?

PEKKA

Joo, oon kuullu.

JOHANNA

Täällä on hemmetin kuuma. Onko sun patterit täysillä?

PEKKA

Kolvi on tainnu jäädä päälle.

Johanna nousee ja menee pöydän luokse, jossa on piirilevyjä, työkaluja ja kolvi. Johanna avaa pöydän takana olevan ikkunan. Johanna katsoo kolvia ja koskettelee piirilevyjä.. Pekka nousee ja menee Johannan viereen pöydän luokse.

JOHANNA

Eiks näitä oo tossa kameran sisälläkin. Onks tää se?

PEKKA

Joo. Sillä tehdään juotokset.

JOHANNA

Osaisinko mäkin?

PEKKA

Ei se oo vaikeeta. Otat vaan kolvin ja vähän tinaa. Sulatat sillä kolvilla tinan.

Johanna ottaa kolvin ja tinalankaa. Pekka valitsee pöydältä piirilevyn ja laittaa sen lampun alle.

PEKKA

Kokeile tohon. Laitat sen tinalangan pään ja kolvin pään yhteen. Se sulanut tina juottaa virtapiirit yhteen.

Johanna pitää toisessa kädessään kolvia ja toisessa tinalankaa. Pekka ottaa Johanna kädestä ja ohjaa Johannan käsiä. Johanna kääntyy ja katsoo Pekkaa silmiin. Pekka lähestyy hitaasti Johanna huulet töröllä. Pekka antaa nopean suukon ja laittaa kätensä Johannan rinnoille. Pekka alkaa hyväillä Johanna kömpelösti takaapäin. Johanna laittaa silmät kiinni.

PEKKA

Ei se... ei se kolvaaminen niin vaikeeta oo.

Johanna avaa silmät ja laskee kolvin. Johanna vetäisee kätensä pois. Johanna laittaa kolvin ja tinan pöydälle.

JOHANNA

Mun pitää lähteä nyt.

Johanna lähtee nopeasti eteiseen. Pekka tulee eteiseen ja katsoo Johanna. Johanna pukee ulkotakin päälleen.

JOHANNA

Mä muistin, että mulla on menoa. Jos voit palauttaa sen kameran.

Johanna lähtee ulko-ovesta. Johanna sulkee oven. Pekka jää seisomaan eteiseen.

16 INT. KANSALAIPOPISTON KÄYTÄVÄ - ILTA

Pekka tulee kansalaisopiston ulko-ovista sisälle. Ulkona on pimeää ja käytävässä palaa muutama valo. Pekka kantaa mustaa kameralaukkua.

17 INT. KANSALAIPOPISTON STUDIO - ILTA

Pekka tulee studion ovelle. Jorma katsoo itseään suuresta peilistä. Jorma napittaa avonaista paitaansa hikisenä. Hän näkee peilin kautta Pekan. Studiossa on studiovalot päällä ja erilaista rekvisiittaa ympäri studiota. Peilin vieressä on naisten polkupyörä ja pöydällä naisten vaatteita, piirilevyjä ja pöydän vieressä vessanpönttö.

JORMA

En ole huomannutkaan tätä peiliä ennen.

Jorma kääntyy. Pekka katsoo Jormaa.

JORMA

Jätä se kamera siihen pöydälle.

Pekka katsoo Jormaa. Pekka laittaa kameran pöydälle. Jorma hyppää pyörän selkään ja ajaa pyörällä Pekan luokse.

JORMA

Ensi kertaan.

Pekka katsoo hetken Jormaa ja lähtee. Jorma ottaa kasetin kamerasta ja katsoo sitä.

18 EXT. KANSALAIPOPISTON PARKKIPAikka - ILTA

Pekka näkee kuinka Liisa seisoo parkkipaikalla toppatakissa. Parkkipaikalle tulee auto. Autoa ajaa mies. Liisa nousee auton kyytiin ja suutelee miestä. Auto lähtee.

19 INT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA -ILTA

Jorma seisoo luokan edessä ja katsoo kurssilaisia.

JORMA

Älkää tehkö rakkauselokuvaa!

Jorma katsoo Pekkaa ja Johanna.

JORMA
 Tehtävä oli tehdä elokuva rakkaudesta, ei rakkauselokuvaa. Sellaisia tehdään jo riittävästi Hollywoodissa. Rakkaus ei ole mitään helvetin lintujen kuvaamista.

Kurssilaiset katsovat Jormaa.

JORMA
 Muutamilta tämä oli mennyt ohi.

Jorma katsoo Pekkaa ja Johannaa.

20 INT. KANSALAIPOPISTON KAHVILA - ILTA

Pekka tulee istumaan Johannan pöytään. Johanna katsoo Pekkaa.

JOHANNA
 Miks sä näytit sen sille? Se ei ollut vielä valmis.

Johanna lähtee pöydästä. Pekka jää istumaan yksin pöytään. Jorma seisoo taustalla käytävällä ja katsoo.

21 INT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA -ILTA

Jorma istuu yksin hämärässä luokassa ja katsoo videotykillä videokuvaa Pekasta, joka istuu tuolilla.

JOHANNA(OFF SCREEN)
 Mitä sulle merkitsee rakkaus?

FADE TO BLACK:

22 EXT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA - ILTA

Jorma kirjoittaa luokan edessä olevan pöydän ääressä kannettavalla. Johanna tulee luokkaan ulkovaatteissaan. Jorma lopettaa kirjoittamisen ja nostaa katseensa.

JOHANNA
 Onko täällä näkynyt avainta?

JORMA
 Mikä avain se on?

JOHANNA
 Pyöränavain. Voi olla, että se on tippunu jonnekin tänne.

Jorma katsoo Johannaa. Johanna alkaa kyyristellä pöytien takana.

JORMA
Kelpaako kyyti? Olin tästä juuri
lähdössä.

Johanna nousee pöytien takaa.

JOHANNA
Kiitos... mutta eiks teillä ole
vielä töitä.

JORMA
Ei tässä enää mitään.

Jorma sulkee kannettavan tietokoneen. Johanna katsoo
Jormaa.

23 INT. AUTO(LIIKKUVA) - ILTA

Jorma ajaa autoa. Johanna istuu vieressä etupenkillä.
Johanna katselee ikkunasta ulos. Jorma katsoo tietä.

JORMA
Olet ajatellut hakea opiskelemaan
Helsinkiin ohjausta?

JOHANNA
Joo. Tarkotus olis yrittää tänä
keväänä. Aika vaikeehan sinne on
päästä.

JORMA
Kyllä sinne aina joku otetaan.
Itse pääsin vasta toisella
yrittämällä jurakaudella.

Johanna katsoo Jormaa

JORMA
Se oli vitsi.

Johanna naurahtaa.

JOHANNA
Sehän on tosi hyvin.

Jorma katsoo Johannaa.

JORMA
Sulla pitää olla vaan itsetuntoa.

JOHANNA
Ei lahjakuuskaan ois pahitteeks.

Johanna vilkaisee Jormaa, joka katsoo tietä.

JORMA
 Annatko sikarit sieltä
 hansikaslokerosta?

Johanna avaa hansikaslokeron. Johanna antaa sikarirasian Jormalle.

JORMA
 Eiks se ollu tässä.

Johanna katsoo ulos.

JOHANNA
 Joo.

Jorma pysäyttää auton talon eteen.

JORMA
 Jos tarvitset apua kokeisiin
 valmistautumisessa, niin voin
 antaa tärppejä.

Johanna katsoo Jormaa. Jorma katsoo Johanna.

JOHANNA
 Itseasiassa mä tarvitsisin
 kurssin tehtävässänkin vähän
 tutorointia. Olen samaa mieltä
 että pitää päästä temaattisesti
 syvemmälle. Tuli siitä vähän
 parinikin kanssa taiteellista
 erimielisyyttä. Ajattelin tehdä
 sen tehtävän itsenäisesti.

JORMA
 Eiköhän se onnistu.

JOHANNA
 Se ois tosi hienoa.

JORMA
 Ensi kertaan.

JOHANNA
 Kiitos.

Johanna avaa auton oven ja lähtee. Jorma katsoo, kun Johanna menee rapun ovesta sisään. Jorma alkaa nuuskia ilmaa. Hän nuuskaisee viereistä penkkiä muutaman kerran.

24 INT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA -ILTA

Kurssilaiset valuvat rupertellen luokasta ulos. Pekka seuraa heidän perässään. Jorma laittaa kannettavansa kiinni ja katsoo Pekkaa.

JORMA

Pekka, minulla on sinulle asiaa.

Pekka jää katsomaan.

JORMA

Johanna kertoi, että teillä meni taiteellisesti sukset ristiin. Johanna sanoi haluavansa tehdä kurssitehtävän itsenäisesti.

Pekka katsoo, mutta ei sano mitään. Jorma kävelee Pekkaa kohti. Pekka ei väistä. Jorma siirtää Pekan tieltään kaksin käsin. Jorma seisoo Pekan vierellä.

JORMA

Sinä et tainnukaan olla tietoinen. Mene Mikan ja Liisan ryhmään.

Jorma poistuu luokasta. Pekka jää seisomaan yksin.

25

INT. KANSALAIPOPISTON TIETOKONELUOKKA -ILTA

Liisa on tietokoneella Facebookissa. Mika katsoo Youtubesta klippiä apinoista, jotka panevat toisiaan. Pekka istuu tietokoneen takana taustalla ja editoi kuvia linnuista.

MIKA

Oon kuullut huhua, että se on pannut täällä opistolla oppilaitaan.

Liisa kääntyy katsomaan Mikaa.

MIKA

Kaupungilla puhutaan, että sillä on panokoppi opiston kellarissa, jossa se näyttää käytännössä mitä rakkaus on.

Mika ottaa röökkit pöydältä.

MIKA

Mä käyn röökillä. Tehdään sen jälkeen yks kohta. Mulla on visio.

Ovi kolahtaa. Pekka katsoo Liisaa.

26 INT. KANSALAIPOISTON KÄYTÄVÄ/KIRJASTO -ILTA

Pekka tulee rappusia alas. Hän näkee Johannan istumassa ja nauramassa kirjastossa. Johanna nousee ja laittaa kirjan hyllyyn. Jorma paljastuu kirjaston seinän takaa. Mika tulee seisomaan Pekan viereen. Jorma tulee Johannan vierelle, he poistuvat yhdessä kirjastosta. Mika katsoo Pekkaa.

27 INT. KANSALAIPOISTON STUDIO - ILTA

Pimeä huone. Valo syttyy. Mika seisoo valokeilassa. Hän seisoo hievahtamatta. Toinen valokeila syttyy hänen takanaan. Liisa seisoo siinä. Alkaa soimaan mahtipontinen musiikki. Mika alkaa elehtiä kuin apina. Hän pomppii lattialla edestakaisin ja ääntelehtii kuin apina. Pekka kuvaa vain Liisaa, joka yrittää eläytyä apinaksi. Mika lähestyy Liisaa ja alkaa lääppiä tätä urosapinan tavoin. Liisa menee ja laittaa stereoista musiikin pois.

LIISA

Mitä vittua sä teet!?

MIKA

Kohtausta.

LIISA

Eiköhän tää paska ollut nyt tässä.

Pekka katsoo kameran takaa.

MIKA

Mikä paska?

LIISA

Tää sun perseraiskausfantasia.
Mitä vittua sä tällä kurssilla teet?

MIKA

Taidetta.

LIISA

Ehkä on parempi, että meet tekemään sitä muualle.

Mika katsoo ymmällään. Pekka istuu kameran takana eikä sano mitään.

28 INT. KANSALAISSOPISTON LUOKKA -ILTA

Pekka istuu pulpetin takana. Jorma istuu pöydällä.

JORMA

Liisa ei ollut hirveän otettu
pikku harjoituksestanne.

Pekka katselee alaspäin.

JORMA

Mutta siinä oli särmää. Se ei
ollut enää mitään helvetin
lintujen kuvaamista.

Pekka nostaa katsettaan.

JORMA

Minä autan sinua tämän tehtävän
tekemisessä.

Pekka nostaa vähän katsettaan.

JORMA

Puhutaan illalla lisää täällä
opistolla.

Jorma katselee Pekkaa, joka välttelee Jorman katsetta.

JORMA

Käykö?

PEKKA

Joo.

JORMA

Hyvä. Olet oikeilla jäljillä.

Jorma katsoo Pekkaa. Pekka ei katso Jormaa.

29 INT. TERAPEUTIN VASTAANOTTO -ILTAPÄIVÄ

Jorma istuu tuolilla.

TERAPEUTTI (OFF SCREEN)

Onko ollut vielä painajaisia.

JORMA

On.

TERAPEUTTI (OFF SCREEN)

Samanlaisia?

JORMA

Paska nousee pöntöstä.

TERAPEUTTI (OFF SCREEN)
Ja yrität estää sen.

JORMA
Niin.

TERAPEUTTI (OFF SCREEN)
Oletko miettinyt mahdollisuutta,
että et yrittäisikään vetää sitä
pönttöä. Antaisit vain kaiken sen
kakan tulla ulos. Taiteen
avullahan sinä voit käsitellä
turvallisella tavalla omia
tunteitasi.

Jorma katsoo terapeuttia.

30 INT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA -ILTA

Pekka tulee kansalaisopiston luokkaan. Se tyhjä. Pöydällä on kamera ja paperilappu. Pekka menee pöydän luokse. Lapulla lukee: Ota kamera ja tule studioon. PS. Ota kuvaa.
T:Jorma

31 INT. KANSALAIPOPISTON KÄYTÄVÄ -ILTA

Pekka kävelee hämärää käytävää pitkin kameran kanssa. Käytävän päässä oleva ovi on raollaan. Oven takaa kuuluu kiihkeää ähkintää. Pekka menee ovelle, joka on raollaan. Pekan silmät suurenevät ja hän kohottaa kameransa.

32 INT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA (MYÖHEMMIN) -ILTA

Pekka istuu luokassa. Jorma tulee ovelle.

33 INT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA -ILTA

Jorma ja Pekka katsovat jotain videotykyiltä. Kaiuttimista kuuluu Jorman ja Liisan kiihkeää ähkintää. Jorma painaa pausea kaukosäätimestä. Ähkintä loppuu. Jorma katsoo Pekkaa.

JORMA
Liisaa oletkin jo kuvannut?

Pekka katsoo eteensä.

JORMA
Tiesitkö, että Liisalla on mies
ja lapsi?

PEKKA

En.

JORMA

En minäkään.

Pekka on hiljaa. Jorma katsoo eteensä.

JORMA

Eikös tuo ole sitten huoran
hommaa.

Pekka katsoo eteensä. Jorma katsoo Pekkaa ja nousee. Jorma
ottaa kamerasta kasetin ja antaa sen Pekalle.

JORMA

Toivottavasti sait tästä uutta
näkökulmaa siihen mitä rakkaus
on.

Jorma lähtee.

JORMA (OFF SCREEN)

Täytyy kyllä myöntää, että en ole
koskaan pannut yhtä takapilluista
naista. Laita valot kiinni kun
lähdet.

Pekka jää katsomaan tyhjää valkokangasta ja kasettia
kädessään.

34 INT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA - ILTA

Jorma kävelee luokan edessä ja puhuu kurssilaisille. Pekka
katsoo Jormaa.

JORMA

..."Tappakaa kullannuppunne."
Näin sanoin kirjailija William
Faulkner. Se pätee hyvin myös
elokuvan tekemiseen. Älkää
ihastuko kuviin, vaan pankaa ne
palvelemaan tarinaa. Hyvän
elokuvan tekeminen vaatii aina
tappajan vaistoja.

Pekka katsoo vieressään olevaa pöytää. Johanna ei katso
häntä, vaan tekee muistiinpanoja.

35 EXT. KANSALAIPOPISTON PIHA - ILTA

Johanna on avaamassa pyörän lukkoa. Pekka katsoo Johannaa
ja menee Johannan luokse.

PEKKA

Olen katsellut niitä otoksia,
joita kuvattiin. Mun mielestä ne
on hyviä.

Johanna nostaa päänsä.

JOHANNA

Paskoja ne oli.

PEKKA

Miks sä välttelet mua?

Johanna saa lukon auki.

JOHANNA

Miks sä oot noin negatiivinen?

PEKKA

Olitko tutoroinnissa?

Johanna on hetken hiljaa ja katsoo.

JOHANNA

Tajuatko sä kuinka tärkeä tää
kurssi mulle on? Mulla on
muutakin tavoitteita elämässä
kuin kolvaaminen.

Johanna hyppää pyöränsä selkään ja lähtee. Pekka jää
seisomaan pihalle.

36 INT. PEKAN KOTI - ILTA

Pekka kolvaa pöytänsä ääressä. Hän alkaa tuhista ja
heittää piirilevyn seinään. Virtapiiriin jää ledi-valo
palamaan.

37 INT. KANSALAIPOISTON STUDIO (UNI) - YÖ

Valo syttyy. Punaiset verhot. Johanna kurkistaa verhojen
takaa. Johanna tulee baskeri päässään ja punaiset
sukkahousut jalassaan verhon takaa. Johannalla on kädesään
kaksi pyörän lukkoa. Johanna tulee Pekan luokse ja laittaa
Pekan kiinni lukoilla tuoliin. Pekka katsoo. Jorma tulee
verhon takaa hihattomassa paidassa. Johanna menee Jorman
luokse. Jorma alkaa esittää apinaa ja Johanna nauraa.

38 INT. PEKAN KOTI -YÖ

Pekka säpsähtää hereille pöytänsä äärestä.

39 INT. KANSALAIPOISTON LUOKKA - ILTA

Jorma seisoo luokan edessä.

JORMA

Haluan muistuttaa, että ensi kerralla katsomme sitten valmiit työt ja arvioimme niitä. Toivottavasti kaikilla ovat työt jo hyvällä mallilla.

Jorma katsoo Pekkaa. Pekka katsoo Johannaa.

40 INT. KANSALAIPOISTON KAHVILA - ILTA

Johanna istuu kansalaisopiston kahvilassa juoden kahvia yksin omassa pöydässään. Taustalla istuu muita kurssilaisia. Pekka tulee istumaan Johannan pöytään. Pekka on vähän aikaa hiljaa.

PEKKA

Moi.

JOHANNA

Moi.

PEKKA

Sain leikattua sen meidän työn. Siitä tuli hyvä.

Johanna on hiljaa. Johanna katsoo Pekkaa. Mika tulee taustalta ja istuutuu Pekan viereen. Hän katsoo Pekkaa ja Johannaa.

JOHANNA

Sanoko sulle joku, että voit istua siihen.

Mika katsoo Johannaa.

MIKA

Ei sun nyt tarvii suuttua. Ainahan sä voit mennä kertomaan Jormalle.

Mika hymyilee Johannalle. Pekka katsoo Johannaa.

JOHANNA

Vitun apina. (hiljaa)

MIKA

Mitä?

JOHANNA

Mikä vittu sä oikein luulet olevas? Mitä vittua sä tiedät musta!

Johanna heittää kahvit Mikan naamalle ja nousee pöydästä. Taustalla olevat kurssilaiset kääntyvät katsomaan. Johanna kävelee käytävää ulos. Pekka tuijottaa Johannan perään. Mika katsoo Pekkaa.

MIKA
Mikäs sille tuli?

Mika nuolaisee suupieltään.

MIKA
Tais olla juhlamokkaa.

Pekka katsoo Mikaa.

41 INT. KANSALAIPOPISTON LUOKKA - ILTA

Jorma kirjoittaa luokassa kannettavalla. Pekka tulee luokan ovelle. Jorma ei huomaa Pekkaa. Pekka menee varovasti Jorman pöydän luokse. Pekka ottaa taskustaan mini-dv kasetin ja laittaa sen pöydälle.

PEKKA
Niin... ajattelin käyttää
pääasiassa Johannan kanssa
kuvattua materiaalia... kiitos
paljon... avusta.

Jorma lopettaa kirjoittamisen ja nostaa katseensa Pekkaan. Pekka katsoo Jormasta ohi.

JORMA
Vai niin... Minulla on kiire,
kuten näet. Tule käymään tuntien
jälkeen studiossa.

Jorma jatkaa kirjoittamista. Pekka seisoo pöydän vieressä.

JORMA
Oliko vielä muuta?

Jorma katsoo Pekkaa. Pekka ottaa kasetin nopeasti pöydältä ja lähtee luokasta. Jorma avaa tekstinkäsittelyohjelman auki. Näytöllä lukee: Rakkauden kuolema kirjoittanut Jorma Hellsten versio 1.0. Jorma vaihtaa ykkösen kakkoseksi.

42 INT. KANSALAIPOPISTON VESSA - ILTA

Pekka istuu pöntöllä ja tuhisee. Seinälle paperitelineen yläpuolelle on kirjoitettu tussilla teksti: Jumala on kuollut. Tekstin alapuolella lukee punaisella tussilla: Jos haluat munaa soita T:Jorma. Tekstiä on kuvitettu kyrvän kuvalla. Pekka istuu pöntöllä ja katsoo tekstejä.

43 INT. KANSALAIISOPISTON STUDIO - ILTA

Jorma kantaa suuren peilin studion keskelle. Pekka tulee studion ovelle. Jorma katsoo Pekkaa.

44 INT. KANSALAIISOPISTON STUDIO -ILTA

Pekka istuu tuolilla kameran ja jalustan takana. Jorma vetää punaisia verhoja studion reunoilta kohti Pekkaa. Jorma tulee verhon kanssa Pekan kohdalle. Jorma katsoo Pekkaa. Pekka katsoo poispäin Jormasta.

JORMA

Haluan vain, että elokuvastasi tulee hyvä. Hyvä elokuva on rehellinen. Se ei yritä manipuloida.

Pekka on hiljaa. Jorma vetää punaiset verhot Pekan eteen. Jorma katsoo verhojen välistä pilkistävää videokameraa.

JORMA

Kamera päälle.

Kameraan syttyy punainen valo.

45 INT. KANSALAIISOPISTON STUDIO -ILTA

Jorma istuu tuolilla punaisien verhojen vierellä. Studion ovi aukeaa.

JOHANNA (OFF SCREEN)

Sori, mä oon vähän myöhässä.

Jorma kääntyy katsomaan. Johanna seisoo oviaukossa meikattuna sukkahousut jalassaan takki päällä. Johanna tulee studioon ja ottaa takkinsa pois. Jorma nousee ja katsoo kuinka Johanna ottaa takin pois ja laittaa sen pöydälle.

JORMA

Missä vaiheessa kurssityösi on?

JOHANNA

Hyvässä, ajattelin lähestyä rakkautta agape-käsitteen eli lähimmäisenrakkauden kautta, kuten neuvoit. Mua kiinnostaa erityisesti kristinuskon ja tolstoilaisen rakkauskäsityksen ristiriidat, apina ja ihminen.

JORMA

Tehdään ensiksi tunneharjoitus, joka voi antaa sinulle vielä uutta näkökulmaa työhösi.

Jorma tarjoaa tuolia Johannalle. Johanna katsoo tuolia ja peiliä.

46 INT. KANSALAISSOPISTON STUDIO -ILTA

Johanna katsoo itseään peilistä. Jorma istuu hänen takanaan ja katsoo Johannaa peilistä.

JORMA

Kerro minulle, mitä sinulle merkitsee rakkaus?

JOHANNA

No...mun mielestä rakkautta voi lähestyä juuri agape-käsitteen kautta ja...

JORMA

Kerro mitä rakkaus juuri sinulle merkitsee.

Johanna katsoo Jormaa peilin kautta hiljaa.

JOHANNA

Löysin metsästä haavoittuneen linnun, joka ei pystynyt lentämään. Yritin hoitaa lintua. Se vain raakkui häkissä ja herätti minut öisin. Annoin sille siemeniä, mutta se ei suostunut syömään niitä. Se vain raakkui ja näytti rumalta häkissä... sitten eräänä yönä se ei enää raakkunutkaan. Menin katsomaan häkkiä ja se oli kuollut.

Jorma katsoo Johannaa.

JORMA

Se oli kaunis ja koskettava tarina, mutta symbolistista keksittyä paskaa. Kerro mielummin siitä hetkestä kun panimme täällä luokassa kuin eläimet. Se on totta.

Johanna katsoo hiljaa Jormaa. Jorma alkaa hyväillä Johannan rintoja. Johanna sulkee silmänsä ja antaa Jorman hyväillä itseään.

JORMA

Tästähän sinä olet haaveillut.
(kuiskaten)

Johanna avaa silmänsä.

JOHANNA
Lopeta...lopeta!

Johanna nousee ylös. Johanna katsoo Jormaa.

JOHANNA
Sä et tiedä mistä mä haaveilen
tai mitä mä tunnen. Se tarina oli
tosi.

Johanna ottaa takkinsa ja lähtee. Jorma jää istumaan
tuolilla peilin eteen.

47 INT. KANSALAIPOPISTON STUDIO -ILTA

Jorma vetää mustat verhot auki. Pekka tärisee ja hänen
nyrkkinsä ovat puristuneet kiinni. Pekan toisessa kädessä
on videokamera. Jorma katsoo Pekkaa. Pekka nousee pystyyn
ja työntää Jorman edellään kömpelösti luokan seinää
vasten.

PEKKA
Tunnet sä mitään!?

Pekka huitaisee videokameralla Jormaa päähän. Jorma kaatuu
maahan. Jorman päästä alkaa valua verta. Pekka katsoo
huohottaen maassa makaavaa Jormaa ja juoksee ulos
studiosta.

48 EXT. KANSALAIPOPISTON EDUSTA -ILTA

Pekka oksentaa parkkipaikalle. Pekka hoippuu penkille
katulampun alle ja pyyhkii suutaan paidallaan. Jorma tulee
kansalaisopiston ulko-ovista ja tulee seisomaan Pekan
viereen.

JORMA
Luuletko sinä, että kukaan tällä
kurssilla tietää mitä helvettiä
se rakkaus on?

Pekka tuijottaa lasittunein silmin eteensä.

PEKKA
Mikä teitä vaivaa? (hiljaa)

Jorma istuu Pekan viereen. Pekka ottaa kasetin kamerasta
ja ojentaa sitä Jormalle.

PEKKA
Voitte kuvata kahdestaan
panemistanne. (hiljaa)

Jorma katsoo kasettia Pekan kädessä.

JORMA

En minä voi sitä ottaa. Se on
sinun lopputyösi, ja minun.

Pekka katsoo kasettia kädessään.

JORMA

Mutta se ei ole vielä valmis. Nyt
sinun pitää leikata se.

Jorma katsoo Pekkaa, joka katsoo kasettia.

JORMA

Palautat sen sitten valmiina ensi
kerralla. Olen miettinyt, että
hyvä nimi voisi olla: Rakkauden
kuolema.

Jorma katsoo Pekkaa, joka katsoo kasettia kädessään. Jorma
nousee. Pekka vilkaisee Jormaa. Jorma menee istumaan
vieressä olevaan autoonsa. Jorma sytyttää sikarin ja
katsoo Pekkaa. Pekka nostaa katseensa kasetista ja katsoo
pimeässä autossa istuvaa Jormaa.

49 INT. PEKAN KOTI -YÖ

Pekka istuu yksin pimeässä. Televisiossa on videokuvaa
Johannasta, joka näyttää kameralle valkoista paperiarkkia.

JOHANNA

Onks se valkobalanssi nyt?

PEKKA (OFF SCREEN)

Joo.

Pekka pysäyttää kaukosäätimellä kuvan. Pekan poskelle
valuu kyynel. Pekka laittaa käden housuihinsa. Television
ruudulla on kuva Johannasta, joka hymyilee kameralle.
Pekka sulkee silmänsä.

50 INT. VESSA (UNI) -YÖ

Vessanpöntöstä nousee höyryävää paskaa.

51 INT./EXT. AUTO/KANSALAIPOISTON PARKKIPAikka - AAMU

Jorma säpsähtää hereille autossaan. Hän katselee
ympäriilleen. Hänen hengityksensä höyryää.

52 EXT. KANSALAISSOPISTON LUOKKA -AAMU

Liisa menee laittamaan katkaisijasta luokan valot. Liisa menee istumaan paikalleen. Jorma katsoo kurssilaisia suuri valkoinen laastari päässään pöydän takana.

JORMA

Haluaako joku kommentoida?

Kurssilaiset istuvat hiljaa.

JORMA

Jos ei, niin sitten viimeistä viedään. Pekan työ taitaa olla vielä katsomatta. Sinulla on varmasti meille vielä jotain näytettävää.

Jorma katsoo Pekkaa, joka istuu omalla paikallaan Johannan vieressä. Pekka nousee ylös ja menee pöydällä olevan videokameran luokse, joka on kiinnitetty videotykkiin. Pekka ottaa taskustaan kasetin.

JORMA

Mikäs on tämän mestariteoksen nimi?

Pekka katsoo minidv-kasettia.

JORMA

Kyllähän elokuvalla nimi pitää olla.

PEKKA

Tunnevammoja. (hiljaa)

JORMA

Mitä?

PEKKA

Tunnevammoja.

JORMA

Tulihan se sieltä.

Johanna katsoo Pekkaa. Pekka laittaa kasetin kameraan. Johanna katsoo Pekkaa. Pekka painaa playta. Elokuva lähtee pyörimään. Jorma katsoo Johannaa ja Liisaa. Jorma kääntyy katsomaan haltioituneena kankaalle.

53 INT. TUNNEVAMMOJA (ELOKUVA) - AAMU

Heiluvia käsivarakuvia halaavista pareista ja linnuista.

54 INT. KANSALAIISOPISTON LUOKKA -AAMU

Elokuva loppuu. Jorma istuu pöytänsä takana ja katsoo Pekkaa. Pekka katsoo Jormaa.

JORMA
Siinäkö kaikki?

Jorma katsoo Pekkaa.

PEKKA
Kyllä.

JORMA
Haluaako joku kommentoida?

Kaikki ovat hiljaa.

NAINEN
Se oli jonkinlainen romanttinen taide-elokuva... montaasi.

LIISA
Mun mielestä se oli kliseinen. Ihan kuin tekijällä ei olisi ollut mitään realistista käsitystä aiheestaan.

Jorma katsoo Pekkaa. Pekka seisoo hiljaa.

MIKA
Se oli tollanen aika perus sisällötön opiskelijatyö.

MIES
Kyllä se jollain tasolla mun tunteisiin vetos.

LIISA
Enemmänkin se oli tunteita manipuloiva.

Jorma katsoo Pekkaa.

JORMA
Aivan... Odotin sinulta Pekka hieman enemmän. Se ei ollut rehellisesti sanottuna kovinkaan kummoinen tekele. Se antoi rakkaudesta epärealistisen ja sokerikuorrutetun kuvan. Elokuva, joka ei ole rehellinen on kuin uloste, kuolleena syntynyt. Kysymys kuuluukin: mitä sinä Pekka halusit tällä kertoa?

Jorma katsoo Pekkaa. Pekka katsoo hiljaa eteensä. Johanna katsoo Pekkaa.

55 INT. KANSALAISSOPISTON KÄYTTÄVÄ -PÄIVÄ

Pekka seisoo käytävällä ja laittaa takkia päälle. Johanna tulee Pekan luokse. Johanna katsoo Pekkaa.

JOHANNA

Mun mielestä se oli hyvä.

Pekka katsoo Johannaa.

JOHANNA

Ehkä nähdään vielä.

Johanna tarjoaa kättään Pekalle. Pekka halaa kömpelösti Johannaa. Johanna laittaa silmät kiinni ja puristaa Pekkaa. Pekka irrottaa otteen ja hymyilee vähän. Pekka lähtee. Jorma tulee Johannan luokse. He katsovat kuinka Pekka menee ulos opiston ulko-ovista. Johanna katsoo Jormaa.

JOHANNA

Tunnet sä yhtään mitään?

Jorma katsoo Johannaa. Jorma koskettaa kädellään isoa laastaria otsallaan.

JORMA

Päätä särkee vähän.

Johanna katsoo Jormaa. Johanna lähtee pois. Jorma jää seisomaan käytävälle. Viereisen vessan oven alta alkaa valua mustaa vettä Jorman kengille.

TERAPEUTTI (VOICE OVER)

Viereisen vessan oven alta alkaa valua mustaa vettä Jorman kengille.

Jorma nostaa katseen kengistään.

56 INT. TERAPEUTIN VASTAANOTTO -ILTA

Terapeutti katsoo paperia ja lukee.

TERAPEUTTI

Jorma nostaa katseen kengistään.

Terapeutti katsoo paperipinon viimeistä sivua mielteliäästi. Jorma katsoo Terapeuttia. Terapeutti katsoo paperipinon ensimmäistä sivua.

TERAPEUTTI

Rakkauden kuolema?

Terapeutti katsoo Jormaa, joka hymyilee.

JORMA

Se on työnimi. Se tulee olemaan
lopullisesti Tunnevammoja.

TERAPEUTTI

En ole oikein käsikirjoittamisen
asiantuntija.

JORMA

Sanokaa vain rehellinen
mielipiteenne.

TERAPEUTTI

Käyn elokuvissakin niin harvoin.

Jorma katsoo terapeuttia ja hymyilee vähän.

JORMA

Taidan tietää mitä ajattelette.

Terapeutti katsoo Jormaa.

TERAPEUTTI

Nyt en oikein ymmärrä.

JORMA

Eikös se ole?

TERAPEUTTI

Mitä?

Jorma katsoo suoraan kameraan.

JORMA

Mestari-teos.

FIN